

KAAKKURI

KAAKKOIS-SUOMEN TAIDEMUSEOIDEN TIEDOTUSLEHTI 2009

Johannes Takanen, **sivu 4**

Interaktiiviset installaatiot, **sivu 8**

Saksalainen näkökulma
nykytaiteeseen, **sivu 14**

lukijalle

Taide kuuluu kaikille

Taide parantaa, voimaannuttaa ja lisää itsetuntemusta. Taide kuuluu kaikille. Meillä taidemuseoilla on julkisina laitoksina siten suuri vastuu mutta myös mahdollisuus olla vaikuttamassa koko kansakunnan henkiseen hyvinvointiin. Tämä edellyttää kiinteää yhteistyötä muiden toimijoiden ja erityisesti sosiaali- ja terveyssektorin kanssa, kuten sosiaali- ja terveysministeriön ylijohtaja Päivi Sillanaukee painottikin Museoliiton 85 -vuotisseminaarissa joulukuussa 2008.

Ihmisten hyvinvointia on tuettava, jotta pahoinvointi ei lisääntyisi. Museo tuottaa ympäröivälle yhteisölle tärkeitä hyvinvointipalveluja ja sosiaalista pääomaa. Nyt olisi aika nähdä, kuinka niitä taloudellisen taantuman aikana tuetaan, eikä lyhytnäköisesti leikata.

Taide edistää terveyttä ja hyvinvointia, auttaa ylittämään raja-aitoja ja helpottaa kommunikointia, vaikka yhteistä kieltä ei olisikaan. Taiteen avulla voidaan välittää kulttuurisia sopimuksia, mutta myös paljastaa ja rikkoa niitä. Taide muodostaa kulttuurisen tukikuvaston, jonka avulla välitämme tietoa, tunteita, omaa olemistamme tuleville sukupolville. Asioita, joilla ei ole kuvaajaa, mutta kuva on olemassa.

Etelä-Karjalan taidemuseolla on ollut ilo olla mukana Valtion taidemuseon kokoelmien liikkuvuutta ja pitkäaikaislainoja edistävissä hankkeissa. Pitkät kokoelmalainat mahdollistavat hienojen kokoelmien laajemman esittelyn myös maakuntien yleisölle. Lappeenrannas-

sa tälläkin hetkellä nähtävässä Kohtalokkaita hetkiä - sodan kuvia taiteessa -näyttelyssä yhdistyvät Kiasman ja Ateenumin kokoelmat Etelä-Karjalan taidemuseon omiin kokoelmiin. Temaattisesti valitut teokset käyvät keskenään mielenkiintoista dialogia, kun esillepanossa yhdistetään eri aikakausien, eri aihepiirien ja tyylien edustajat. Kokonaisuus saa uusia merkityksiä ennakkuulottomalla yhdistelyllä.

Näyttelyn yhteydessä pidetyt työpaikat yhdistivät sodan kokeneen sukupolven ja heidän jälkeläisiään. Sodan kuvasto kirvoitti sukupolvien välille ennen käymättömiä keskusteluja. Taide avasi tunnelukkoja ja rohkaisi puhumaan jo haudattuja asioita. Siksi se on äärimmäisen tärkeää.

Taiteen saavutettavuutta korostavalla Taidereppu-näyttelyprojektilla olemme tuottaneet paljon hyvää mieltä lapsille, koululaisille ja heidän opettajilleen. Samalla toimimme puhemiehinä taiteilijoiden ja päiväkotien ja koulujen välillä. Etelä-Karjalan Kulttuurirahaston myöntämällä apurahalla pystyimme palkkaamaan taiteilijoita vetämään työpajoja kiertävän näyttelyn yhteyteen. Vuorovaikutteisuuteen ja omaan osallistumiseen rohkaiseva kiertonäyttely työpajoihin on nyt varattu vuodeksi eteenpäin. Palaute on ollut rohkaisevaa; tällaista toimintaa museolta toivotaan.

Aika ajoin on pohdittava sitä, miksi olemme olemassa, ja mikä on meidän tehtävämme? Eikä riitä, että kysymme sitä itseltämme, sitä on kysyttävä

myös kollegoilta, sidosryhmiltä ja asiakkailta.

Etelä-Karjalan taidemuseossakin alkoi kyselykausi tänä syksynä. Haluamme kartoittaa ja kehittää omaa saavutettavuuttamme sekä yleisön että oman väen näkökulmasta. Yksi kehittämisen painopisteistä tulevina vuosina tulee olemaan asiakastyö.

Saavutettavuutta ovat paitsi matalat kynnykset, leveät oviaukot ja selkeät tekstitykset, myös se, että taidetta on ylipäänsä esillä. Taidemuseot ovat toimineet tähän saakka ei-kaupallisina, luotettavina ja laadukkaina yhteistyökumppaneina sekä taiteilijalle että muille sidosryhmille. Tulevaisuudessa matkaan voi tulla yllättäviä mutkia, kun museot yrittävät luovia nykytaiteen esittämisen, niukkojen määrärahojen ja kohonneiden kuvastomaksujen välissä. Pelkään, että moni museo joutuu supistamaan näyttelytoimintaansa ja turvautumaan entistä enemmän kokoelmiin, mikäli aikoo saada pienet budjettinsa pysymään hallinnassa.

Uhkana on myös taloudellisten syiden aiheuttama eriarvoistuminen museokentässä. Tilanne on sinänsä erittäin harmillinen, ja asettaa taidemuseot ikävään asetelmaan toiminnan rahoittajan ja sinänsä tarpeellisen edunvalvontakoneiston väliin. Museot ovat kuitenkin taiteen puolella, ilman sitä ei tarvittaisi taidemuseoitakaan.

Päivi M. Partanen
vs. museotoimenjohtaja

VASTAAVAT TOIMITTAJAT:

Päätoimittaja
Marjatta Räsänen
amanuenssi
Etelä-Karjalan taidemuseo-
Kaakkois-Suomen aluetaidemuseo
PL 239
53101 Lappeenranta
P. (05) 616 2268, 040 563 7618
marjatta.rasanen@lappeenranta.fi

Eero Laajo
museonjohtaja
Imatran taidemuseo
Virastokatu 1, 55100 Imatra
P. 020 617 6702, 040 530 5543
eero.laajo@imatra.fi

Johanna Vuolasto
museonjohtaja
Kouvolan taidemuseo
Varuskuntakatu 11, 45100 Kouvola
P. 020 615 8332
johanna.vuolasto@kouvola.fi

Mirkka Kallio
kuvataidesihtööri
Kotkan kulttuuriasiainkeskus
Keskuskatu 33
48100 Kotka
P. (05) 234 4704, 040 530 7858
mirkka.kallio@kotka.fi

MUUT KIRJOITTAJAT

Senni Kela
vs. amanuenssi
Etelä-Karjalan taidemuseo
Lappeenranta

Anna-Kaarina Kippola
amanuenssi
Kouvolan taidemuseo

Päivi Partanen
vs. museotoimenjohtaja
Lappeenrannan museotoimi

Leena Rätty
intendentti
Etelä-Karjalan taidemuseo
Lappeenranta

Anni Viinikainen
kuvataiteilija
Imatra

Timo Valjakka
kriitikko
Helsinki

Kannen kuva:
Irma Laukkanen, Maisema sisätilassa,
2005, lasi, öljyväri, teräs.
Etelä-Karjalan taidemuseo
Kuva: Heikki Rissanen

Pieni kuva: Nina Terno, Ratsastaja,
1989, pronssi.
Etelä-Karjalan taidemuseo
Kuva: Leena Rätty

Taitto ja paino:
AO-PAINO, Mikkeli

ISSN 1459-1766

Kaakkurin toimituskuntaan uusi jäsen:

Mirkka Kallio, kuvataidesihtööri Kotkassa

Mirkka Kallio aloitti työnsä Kotkan kulttuuriasiainkeskuksessa kuvataidesihteerinä vuoden 2008 alussa. Nyt hänellä on ensimmäinen vuosi takanaan. Mirkka tuli Kotkaan Oulusta, jossa ehti viimeksi toimia Oulun taidemuseossa vs. aluetaidemuseotutkijana.

MR: Mitä kuvataidesihteerin toimenkuvaasi kuuluu?

MK: Huolehdin Kotkan kaupungin omistamista näyttelytiloista, joita ovat Galleria Uusikuva, pääkirjaston ja Karhulan kirjaston näyttelytilat sekä Haukkavuoren näkötornin näyttelytila, joka on avoinna kesäisin. Kaupungin taidekokoelman hoito on yksi osa työtäni. Pietarissa sijaitsevalla Venäläisellä museolla on Kotkassa virtuaalinen etäpiste, joka sijaitsee monikulttuurisessa toimintakeskus Myllyssä ja ensi vuonna myös Merikeskus Vellamossa. Lisäksi pyrin kaikin tavoin edistämään kuvataidetta Kotkassa.

MR: Millainen Kotka on kuvataidekaupunkina? Millaisia haasteita koet työssäsi?

MK: Kotkassa ei ole varsinaista taidemuseota, Galleria Uusikuvaan mahtuu esille vain rajallinen määrä taidetta ja kaupungin taidehankintamäärärahatkin ovat rajalliset. Muita hankaluuksia ovat olleet mm. taiteilijoiden työtila-asiat. Toisaalta tämän vuoden aikana Kotkassa on aloittanut kaksi uutta yksityistä galleristia ja he ovat

innokkaita ja aktiivisia. Myös veistospuisto ja uudisrakennusten taidehankinnat ovat Kotkassa hyvällä tolalla, niitä voi ylpeänä esitellä.

MR: Millaista yhteistyötä toivoisit aluetaidemuseon kanssa?

MK: Aluetaidemuseolta toivon tietoa ja tukea. Koska olen Kotkan kaupungilla ainoa kuvataiteen alueen hoitaja, on hyvä välillä myös tavata kollegoita kaakkoisen Suomen alueelta ja siksi osallistun mielelläni Kaakkurinkin tekemiseen.

Tervetuloa, Mirkka, Kaakkurin toimituskuntaan! Nyt tulee Kotkan asiat ihan eri tavalla esille, kun sieltä on oma edustaja mukana tekemässä lehteä.

Haastattelija
Marjatta Räsänen

IHANA KAMALA ELÄMÄ

Suomalaista valokuva- ja videotaidetta

Etelä-Karjalan taidemuseon kesänäyttelyssä nähdään valokuva- ja videotaidetta kuudelta tekijältä, joiden teoksia yhdistää hyvin omakohtainen lähestymistapa taiteen tekemiseen. Teokset ovat jollain tapaa hyvin henkilökohtaisia ja intiimejä. Ne ovat syntyneet omakuvallisen teeman kautta tai sen lähimaastoon. Subjektiivisuudesta huolimatta teokset tuovat esiin universaaleja teemoja ihmisyydestä ja elämästä.

Näyttelyn taiteilijoiden lähtökohtina ja teosten rakennusaineena on ollut oma elämä, lähipiiri ja muistot. Teokset kertovat tuttua, arkipäiväisiä – pieniä tarinoita. Teokset tarjoavat samaistumispintaa, sillä niistä on löydettävissä kaikille tunnistettavia asioita. Osa taiteilijoista dokumentoi elämäänsä ja ympäristöään intiimisti, aivan kuin pitäisi päiväkirjaa. Osa taiteilijoista on käyttänyt taiteensa materiaalina lapsuutensa kuvia tai rakentaa kuviinsa uudelleen lapsuusmuistojaan, käsitellen muistamisen ja unohtamisen mekaniikkaa.

Elina Brotheruksen varhaisissa teoksissa on omaelämäkerrallinen lähtökohta. Taiteilija kertoo uskovansa ihmisten perim-

mäiseen samankaltaisuuteen. Hän toivoo intiimien kuviensa nousevan yksityiseltä tasolta yleisemmäksi - taiteilijan elämästä poimitut leikkaukset voivat olla tunnistettavia toisillekin.

Eeva-Mari Haikala kokee oman kehonsa yhdeksi olennaiseksi työskentelyvälineekseen. Taiteilija uskoo, että ihmiset voivat samaistua toisten kertomiin omakohdaisiin tarinoin ja kokea toisten kokemuksiin perustuvat taideteokset henkilökohtaisesti. Se, että taiteilija on avoimena ja läsnä teoksessa, saattaa taiteilijan mukaan rohkaista katsojakin eläytymään omiin kokemuksiinsa.

Maarit Hohteri dokumentoi elämäänsä kuvaamalla itselleen läheisiä ihmisiä. Kuvaamalla hän pyrkii tallentamaan omia ja ystäviensä tunteita sekä laajemmin havaintoja elämästä ja ihmisenä olemisesta. Kuvaaminen on taiteilijalle yritys rakentaa hajanaiselta tuntuva elämä eheäksi - tarinaksi, jossa on menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus.

Wilma Hurskaisen valokuva- ja tekstikokonaisuus Ei nimeä tutkii ajan kulumista ja muistoja. Sarja on risteäviä ja osittain päällekkäisiä tarinoita valokuvien ja tekstien kertomina. Kaksi aikatasoa, lapsuus ja aikuisuus, asettuvat valokuvissa limitäin. Sarjan lähtökohta on hämmennys, jonka valtaan taiteilija on lapsuudenkuvien kanssa työskennellessään joutunut. Taiteilija on turvautunut valokuvaan siinä toivossa, että se auttaisi häntä muistamaan ja pitämään järjestyksessä henkilökohtaisen historiansa.

Milja Laurilan To Remember -sarjan kuviissa mennyt yhdistyy nykyhetkeen päällekkäisvalotusten avulla. Taiteilijalle on tärkeää, että kuvan eri elementit ovat filmin pinnalla konkreettisesti yhtä. "Kun isäni kuoli ollessani 11-vuotias, pyyhin siihenastisen elämäni mielestäni. En halunnut muistaa. Vanhat valokuvat, päiväkirjat ja muut esineet kuitenkin muistuttavat minua siitä, mitä olen unohtanut ja mitä minun pitäisi muistaa. Unohduksessa se, minkä on unohtanut, ei katoa. Unohdetun läsnäolo tuntuu voimakkaana, mutta siitä ei saa otetta", taiteilija kertoo.

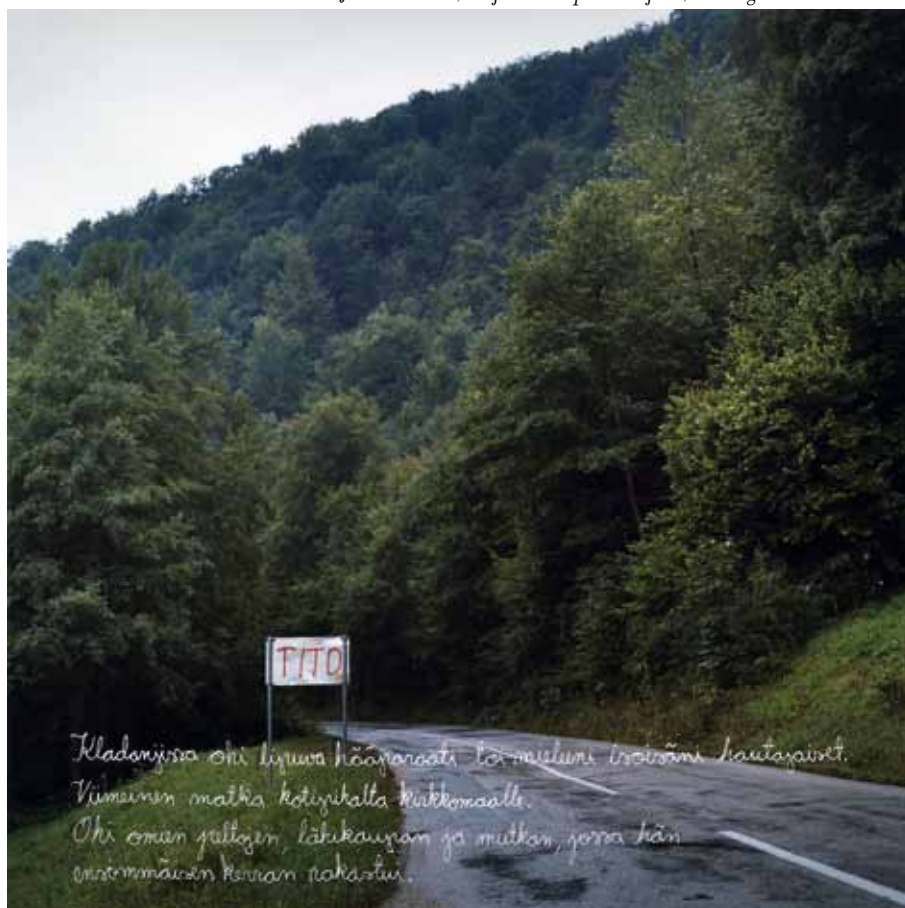

Jari Silomäen Sääpäiväkirjani -sarja on luonteeltaan dokumentaarinen työ, joka perustuu sattumaan. Taiteilija on kuvannut vuodesta 2001 lähtien joka päivä yhden maisemakuvan, johon hän on yhdistänyt saman päivän henkilökohtaisen tai maailmanpoliittisen tapahtuman. Teoksen

lähtökohtana on ajatus siitä, että henkilökohtaiset tapahtumat, maailmanpoliittiset tapahtumat ja säätilat tulevat toistumaan ja sulautumaan kuvasarjassa yhdeksi isoksi jatkumoksi.

Senni Kela

Jari Silomäki, sarjasta Sääpäiväkirjani, kromogeeninen värivedos

Kladosissa oli kiva hääparatiisi la-mieluni isäni haatajain.
Viimeinen matka kotiyhältä kulkomaalle.
Oli omien pulttien, lätkäyksen ja mutkan, jossa hän
enemmänkin kovan rakastui.

Maarit Hohteri, Otto, Tallinna, 2008, kromogeeninen värivedos pohjustettu alumiinille

Milja Laurila, sarjasta To Remember, kromogeeninen värivedos

SUOMALAISTA
VALOKUVA- JA
VIDEOTAIDETTA
7.6. - 6.9.2009

ELINA BROTHERUS
EEVA-MARI HAIKALA
MAARIT HOHTERI
WILMA HURSKAINEN
MILJA LAURILA
JARI SILOMÄKI

*Johannes Takasen juhluvuosi 2009 Virolahdella,
160 vuotta Johannes Takasen syntymästä*

Johannes Takasen tie Virolahden Ala-Urpalasta KUVANVEISTÄJÄKSI ROOMAAN

Kuvanveistäjä Johannes Takasen syntymästä tulee tänä vuonna kuluneeksi 160 vuotta. Hän syntyi Virolahdella 8.12.1849 muonamies Erkki Juhonpoika Takasen ja vaimonsa Marian kolmantena lapsena. Vanhemmat olivat v. 1844 muuttaneet Elimäen pappilasta Virolahden Ylä-Urpalan, jossa Johannes syntyi. Sieltä he muuttivat v. 1852 Ala-Urpalan suuremoisiin luonnonmaisemiin, kuvernementin sihteerin Juhana Alfthanin hoviin, jonne asettivat pysyvästi muonaväeksi. Takasten mökki sijaitsi kuohuvana virtaavan Ala-Urpalan joen rannalla vastapäätä Alfthanien eteläkarjalaiseen tyyliin rakennettua kartanoa. Mökistä on jäljellä enää kivijalat, kartanosta kivijalustan lisäksi pääoven rappuset, kuin surullisena muistomerkkinä kadonneesta loistosta.

Johanneksen erityislahjakkuus huomattiin jo varhain. Hänellä oli tapana veistää puusta mitä taidokkaimpia eläin- ja ihmishahmoja. Lappeenrannan Lönnrotin koulu omistaa kokoelman Johanneksen Lappeenrannan vierailulla vähän yli kymmenvuotiaana veistämiä puueläimiä, leijonia, kauriita, hevosia ja lehmiä lypsäjätyttöineen.

Johannes Takanen, Carolina Lydecken, 1870, savi. Etelä-Karjalan taidemuseo.

Johannes Takasen näyttelystä Etelä-Karjalan taidemuseossa joulukuussa 1994.

Kartanoherra Frederik Alfthanin vaimon nuorin sisar Carolina Lydecken perusti Ala-Urpalan lapsille alkeiskoulun, johon Johanneskin pääsi oppilaaksi. Carolinan veli Robert Lydecken ryhtyi Viipurissa kehittämään suunnitelmaa saada Johannes asianmukaiseen taidekoulutukseen. Hän keräsi varoja, joilla Johannes pääsi viipurilaisen Th.A. Sprengelin piirtämisen alkeisopetukseen. Jatkosuunnitelmana oli lähettää poika Pietarin taideakatemiaan kenraali Todlebenin suojattina, mutta viipurilaiset pelkäsivät menettävänsä lahjakkuuden Venäjälle. He ryhtyivät rahankeiräykseen, joka tuotti niin suuren summan, että Johannes voitiin lähettää Helsinkiin Suomen Taideyhdistyksen piirustuskouluun kuvanveistäjä C.E.Sjöstrandin oppilaaksi syksyllä 1865. Samana vuonna oli Suomen Taideyhdistyksen näyttelyssä esillä "torpparipoika Takasen" – kuten Johannesta mainostettiin – puusta veistämiä eläin- ja ihmishahmoja.

Kahden vuoden kuluttua Johannes Takanen lähetettiin keräysvarojen turvin jatko-opintoihin Kööpenhaminan taideakatemiaan, jonne oli Thorvaldsenin seuraajien myötä kehittynyt Euroopan kukoistavin kuvanveistokoulu. Siellä oli myös Walter Runeberg opiskellut opettajinaan prof. H.V.Bissen ja hänen poikansa V.Bissen.

Johannes Takanen opiskeli Kööpenhaminassa vuosina 1867-1873. Nuo kuusi vuotta merkitsivät hänelle työntäyteistä

ahkeruudesta ja myös hilpeää hauskanpitoa toveriseurassa. Johannes asui taideteollisuusjohtaja Magdalen Coldin perheessä vuokralaisena, mutta käytännössä perheenjäsenenä.

Takanen menestyi opinnoissaan. Huomiota herättivät teokset "Koiran kanssa leikkivä poika" vuodelta 1870 ja pienen pojan, Fredrik Coldin, rintakuva. Vuonna 1871 kuvanveisto-oppilas sai viipurilaisilta tilauksen toteuttaa Väinämöisen patsas Monreposin puistoon aikaisemman Gotthilf Borupin tihutyössä tuhoutun Väinämöisen patsaan tilalle. Takasen sinkistä valettu "Kannelta soittava Väinämöinen" pystytettiin paikoilleen jo seuraavana vuonna viipurilaisten suureksi tyydytykseksi. Veistos katosi sodan melskeissä teille tuntemattomille.

Keväällä 1872 Takanen erosi Kööpenhaminan kuninkaallisesta taideakatemiasta saatuaan sieltä kaiken tarvitsemansa opetuksen. Helmikuussa 1873 hän suunnisti Roomaan, tuon ajan kuvanveistäjien Mekkaan, jossa oli alan vuosituhantisten perinteiden lisäksi tarjolla halpaa ja hyvää marmoria. Kaupungissa asuivat perheineen Walter Runeberg ja nuori Robert Stiggell, jonka kanssa Takasella oli pitkään yhteinen ateljeekin pienen kadun Vicolo delle Lavandajen varrella lähellä Tiberin rantaa.

Ikuisessa kaupungissa alkoi Takasen itsenäinen ura taiteilijana. Siellä hän loi kuolemattomat veistoksensa "Venus ja Amor", "Aino, merelle katsova", "Rebekka" ja "Andromeda, kallioon kahlehdittu".

Marjatta Räsänen

Takasen juhluvuoden kunniaksi on Virolahdella päänäyttelyn ja juhlaseminaarin lisäksi paljon erilaista ohjelmaa, mm. Johannes Takasesta kertova näytelmä "Kiveen hakattu elämä" ja nuorten kuvataidekilpailu.

Päänäyttely on Virojoen Rajasalissa 22.5.–30.7.2009. Sen lisäksi valmistuu taiteilijan elämästä ja tuotannosta kertova kiertonäyttely.

Johannes Takasen juhluvuoden suojelija on kulttuuriministeri Stefan Wallin.

Lisätietoja

Johannes Takasen juhluvuodesta: www.virolahti.fi

Satu Liikkanen, projektikoordinaattori, puh. 040 712 0401, info@satumatka.fi

Jaakko Liukkonen, puheenjohtaja, Johannes Takanen Seura ry

puh. 0400 489 285, jaakko.liukkonen@kolumbus.fi

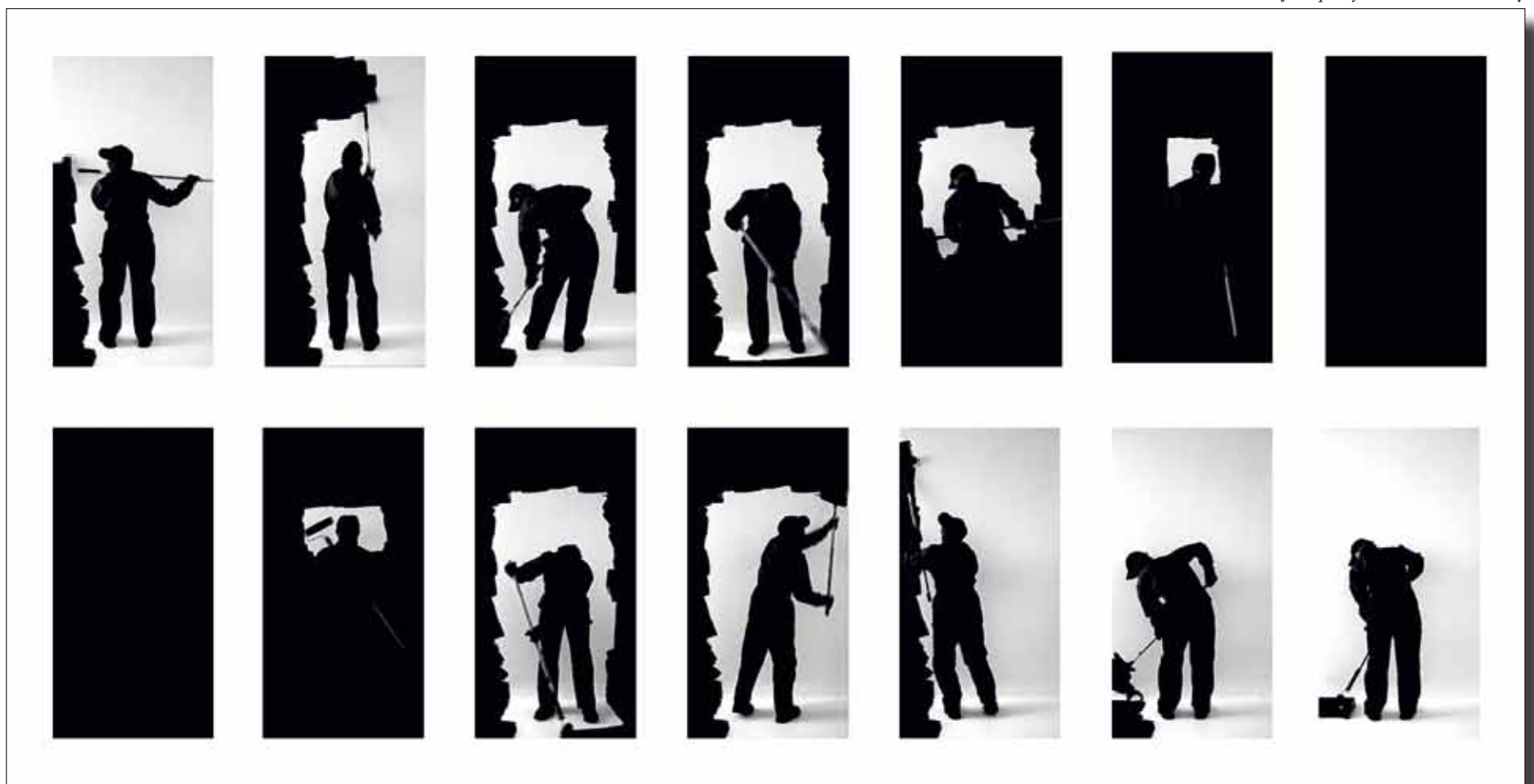
Johannes Takanen, *Venus ja Amor*, 1875. Viipuri Säätiö, Lahden kaupunginmuseo.

Puueläin, Johannes Takasen lapsena veistämä työ. Lappeenrannan Lönnrotin koulu.

Johannes Takanen, *Väinämöinen, kannelta soittava*, vaha, 1871, luonnos Viipurin Monreposin puistossa olleeseen veistokseen. Ateneum.

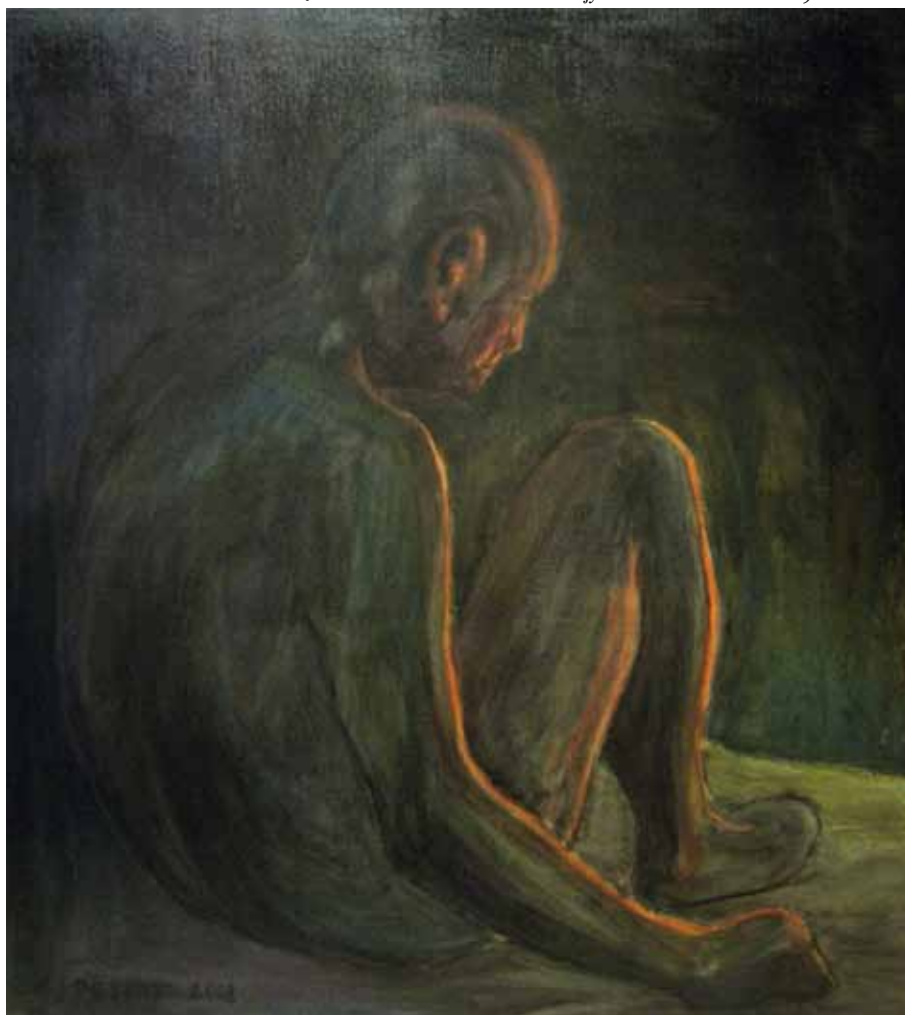

Etelä-Karjalan Taiteilijaseuran 20-vuotisjuhlanäyttely Etelä-Karjalan taidemuseossa

Paula Tella, Heal, video.

Janne Pesonen, Miehenkuva1, öljvärimaalaus, 100 cm x 90 cm, 2008

Etelä-Karjalan taiteilijaseura ry

Etelä-Karjalan alueella työskentelevät ammattitaiteilijat perustivat Lappeenrannassa 1989 Etelä-Karjalan Taiteilijaseura ry:n. Tällä hetkellä seuran kuuluu 64 jäsentä, joista suurin osa asuu Imatralla ja Lappeenrannassa. Näyttelytoiminnan lisäksi Taiteilijaseura toimii aktiivisena kulttuurivaikuttajana. Kannanotoillaan ja toiminnallaan seura pyrkii parantamaan kuvataiteilijoiden asemaa ja työskentelyolosuhteita alueellaan.

Taiteilijaseura ja Lappeenrannan kaupungin kulttuuritoimi ylläpitävät yhteistyössä Galleria Pihattoa kaupungin keskustan läheisyydessä. Lisäksi Taiteilijaseuralla on vuonna 2004 EU-rahoituksella perustettu Taidelainaamo, josta on mahdollista ostaa tai vuokrata seuran jäsenten töitä.

Lisää tietoa Etelä-Karjalan taiteilijaseuran toiminnasta löytyy osoitteesta www.e-ktaide.net

"Näky kantaa täyttää teosta itsessään...

Omia aikojaan...

Se on näyssä olemassa jo valmiiksi.

Näky halkoo vettä...

Ja kannattelee avaruutta...

Teoksen selkäranka kannattelee näkyä...

Ja sen päätä...

Ja se halkoo avaruutta.

*Taiteelle voi uskoa sellaiset ulottuvuudet
näkymättömän läsnäolossa."*

Sitaatti on Petter Sairasen kirjoittamasta Etelä-Karjalan Taiteilijaseura ry:n 20-vuotisjulkaisusta Näkymättömän läsnäolo. Kuvitettu teos julkistetaan seuran juhlanäyttelyn avajaisissa.

Etelä-Karjalan taiteilijaseuran 20-vuotisjuhlanäyttelyn taiteilijat käsittelevät ihmisenä olemista ja ihmisyyden kuvaamista eri näkökulmista.

Miten ihminen asettuu kuvaan, katseen kohteeksi ja katsojaksi? Miltä ihminen näyttää omassa ympäristössään tai sopeutuu vieraaseen kulttuuriin? Miten mies katsoo naista ja nainen miestä? Saako vanhuutta edes kuvata? Miten esittää muita kulttuureja?

Näyttelyyn osallistuu 14 Etelä-Karjalan taiteilijaseuran jäsentä. Osa heistä tuottaa näyttelyyn uusia teoksia. Taiteilijat ovat

Päivi Eronen, Maiju Heikkilä, Sirpa Hynninen ja Vesa-Ville Saarinen, Katri Kuparinen, Laura Leinonen, Jouko Lempinen, Svetlana Lunina, Tiina Marjeta, Arja Martikainen, Reijo Mörö, Saara Pakarinen, Janne Pesonen ja Paula Tella.

Näyttelyn kuratoivat Aura Seikkula, Annamari Vänskä ja Kaisa Heinänen Suomen Kuraattorien Yhdistys SKY ry:stä.

**ETELÄ-KARJALAN
TAITEILIJASEURA RY:N
20-VUOTISJUHLANÄYTTELY
ETELÄ-KARJALAN
TAIDEMUSEOSSA,
LAPPEENRANNASSA
12.9. - 6.12.2009.**

Paula Tella, Sarjasta: Sielu on Siperian yllä. Muistesuihikutuloste alumiinille.

Interaktiiviset installaatiot

— kutsuvat osallistumaan

Keväällä Etelä-Karjalan taide-museon tilat valtaavat installaatiot, jotka kutsuvat museovieraat osallistumaan. Näyttelyn teoksis-sa lähtökohtana on vuorovaikutus yleisön kanssa — katsoja ja koki-ja on keskeisessä roolissa teoksen sisällön ja merkityksen luojana.

Pia Tikka, *Obsessio*, 2005

Lauri Astalan teos Pieni spektaakkeli läheisyydestä (2005) muodostuu suuresta salin keskelle ripustetusta puolläpinäkyvästä peilistä, jonka molemmiin puoliin on aseteltu symmetrisesti tuolit. Heilurilamp-

Hanna Haaslahti, *Time Experiment*, 2007

pu keinuu peilin yläpuolella muuttaen peilistä heijastuvaa kuvaa tuoleissa istuvista katsojista. Teos on osa Astalan vuorovai-kutteista Pieni spektaakkeli -sarjaa. Tai-teilijan mukaan sarjan teokset ovat erään-

laisia näyttämyksiä, joissa katsoja esittää roolinsa.

Hanna Haaslahden installaatio Time Experiment (2007) muodostaa tilaan ajallisen laajentuman. Se käyttäytyy kuin peili,

INTERAKTIIVISIA
INSTALLAATIOITA
15.4. — 31.5.2009

LAURI ASTALA
HANNA HAASLAHTI
PIA TIKKA

jolla on muisti: teos tallentaa katsojan liikkeitä ja jättää ne elämään hänen peilikuvan-sa rinnalle. Haaslahti kertoo, että installaatio toimii kuin häiriintynyt editointilaitteisto, joka leikkelee ja yhdistelee tilan tapahtumia oman logiikkansa mukaisesti.

Pia Tikan myötäelokuvainstallaatio Obsessio (2005) perustuu tiedostamattomaan vuorovaikutukseen. Teoksen kerrontamaisema muuttuu katsojan tuntemusten mukaan: teos aistii katsojan vaikutelmia ja tunteita erityisten biosensoreiden välityksellä. Elokuvan nuori nainen Emmi (Maria Järvenhelmi) työskentelee itsepalvelupesulassa, jonne vieras mies Henrik (Matti Onnismäe) astelee sisään. Elokuva mittaa näiden kahden toisilleen vieraan henkilön emotionaalisia etäisyyksiä.

Senni Kela

Kokemuksia ja tapahtumia pilottinäyttelystä ”Sodan kuvat”

Valtion taidemuseo on ollut vahvasti mukana kehittämässä Euroopan Unionin kokoelmien liikkuvuus -ajattelua. Suomen puheenjohtajuuskaudella (2006) valmistui Action Plan for the EU Promotion of Museum Collections' Mobility and Loan Standards, jossa linjataan suuntaviivat kehitystyön painopisteille. Kokoelmien liikkuvuus tarkoittaa sitä, että paikalliset, valtakunnalliset ja kansainväliset kokoelmavarannot ymmärretään jaettavissa olevana kulttuurihistoriallisena resurssina. Tavoitteena on mallintaa pitkäaikaisten kokoelmalainojen käytänteet sekä suositusten ja mallisopimusten laatiminen. Lisäksi tavoitteena on poistaa toimijoiden välisiä esteitä, lisätä luottamusta ja kannustaa museoiden välistä yhteistyötä. Tavoitteena on myös saada Suomen museoiden kokoelmavarannot yleisön ulottuville aikaisempaa laajemmalla mittakaavalla. (Valtion taidemuseon tiedote/Susanna Pettersson) Keväällä 2006 Valtion taidemuseon kehityssik- kikkö kysyi Etelä-Karjalan taidemuseon halukkuutta lähteä mukaan yhtenä suomalaisena pilottimuseona kokoelmien liikkuvuutta edistävään projektiin. Pohdinnan jälkeen katsoimme, että museomme voi olla mukana käytännön kokeilussa, jonka kautta saadaan uutta näkökulmaa omiin kokoelmiin ja sen sisältöihin lainaamalla siihen pitkäaikaisesti samaan teemaan kuuluvia taideteoksia Kiasman ja Ateneumin kokoelmista. (KOPO-projekti). Taidemuseoiden kokoelmapolitiikka ja resurssit -raportti. (<http://www.fng.fi/fng/rootnew/fi/kehys/pdf/Koporaportti2006.pdf>)

Etelä-Karjalan taidemuseon ”Sodan kuvat” -teema syntyi puhtaasti KOPO:n jatkoprojektina kokoelmien sisältöanalyysien ja paikallisuuden perusteella. Sota vaikuttaa ihmisten elämään holistisesti: se pirstoo todellisuuden sekasortoiseksi kaakseksi ympärillämme ja katkaisee ihmissuhteita. Taide tuo ihmisten tunnetasot mukaan aivan eri tavalla kuin puhtaasti dokumentaariset kuvaukset. Nykyaikainen taide siirtää aiheiston tähän päivään ja meidän todellisuuteemme.

Sodan kuvat Etelä-Karjalan taidemuseossa

Sotiin ja konflikteihin sisältyvät inhimilliset tunteet ovat kaikille samoja riippumatta historiallisesta ajasta, uskonnosta, poliittisesta vakaumuksesta, kielestä tai etnisistä piirteistä.

Sovittamista, sopimista, käytänteitä ja jakamista

Pitkäaikaislainan teosvalinnat tapahtuivat vuoden 2007 aikana pääsääntöisesti verkkohakuina Valtion taidemuseon Muusa-tietokannasta. Lisäksi tapasin muutaman kerran kokoelmavastaavia, joiden kanssa kävin läpi sodan ilmiöihin liittyviä aiheistoja. Kokoelmien inventaariotietojen ja asiansoitituksen merkitys korostui työskenteilyn aikana, sillä sisältötuotanto pohjautuu vahvasti oivaltavaan ja täsmälliseen määritykseen. Laaja-alaista asiantuntevuutta ei voi liikaa korostaa kokoelmatyöskentelyssä.

Sopimusneuvottelut hoituivat suhteellisen vaivattomasti, Valtion taidemuseon lakimiehen

tehdessä varsinaisen sopimuksen viilauksen. Sopimuksessa annetaan lainansajalle teosten ja kuvien käyttöoikeus ilman erillistä lupaa tai korvausta kokoelmatiedotuksessa, -esityksessä, markkinoinnissa, taidekasvatuksellissa yhteyksissä. Samoin taideteoskuvia voidaan käyttää myyntituotteiden valmistamiseen ja sponsori-käyttöön. Normaalit tekijänoikeudelliset luvat täytyy hankkia asianmukaisesti. Pitkäaikaislainat liitettiin kaupungin omaisuusvakuutukseen piiriin. Näillä sopimuksellisilla toimenpiteillä mahdollistetaan edullinen ja toimiva yhteistyö eri laitosten väliselle.

Henkilötasolla yhteistyössä olivat mukana Kiasman ja Ateneumin kokoelmavastaavat, tutkijat, Valtion taidemuseon lakimies, Kehyksen edustaja, konservattorit, regisraattorit, Kuvataiteen keskusarkiston kuvapalvelu ja museomestarit, joiden kanssa keskustelin lainoihin liittyvistä yksityiskohdista. Kunkin teoksen

kohdalla VT:n yksiköissä tehtiin useampia arviointoja ennen kuin teos sai hyväksymisen pitkäaikaislainaksi. Arviointi kohteena oli mm. teoksen materiaalikestävyyden, kunto, erilaiset prioriteettitilaukset näyttelyihin jne. Kiasman ja Ateneumin henkilökuntaa kävi tutustumassa toimitiloihimme ja henkilökuntaamme keuhällä 2008. Keskustelimme näyttelyyn liittyvistä yksityiskohdista ja käytännön järjestelyistä. Näyttelyn pystytyksen aikana yksi Kiasman museomestari oli meidän kanssamme rakentamassa installaatioita, joiden huoltoon ja rakenteisiin liittyvät tiedot siirtyivät siten yhteisiksi.

Pilottinäyttelyn oheistoiminnot tuovat kokoomaisisältöjä lähelle kävijää useilla tavoilla. Kesän aikana näyttelyn vierailijat pääsivät opastetulle kierrokselle tiistai-iltapäivisin. Heinäkuussa Koettuja hetkiä – työpajoissa isovanhemmat ja lapsenlapset keskustelivat sota-ajan elämästä näyttelyn teosten tuodessa oman lisänsä tulkintoihin. Muistojen jakamisen ja keskustelujen lisäksi tehtiin pula-ajan materiaaleista esineitä. Rajan olemukseen ja sodan muistomerkkeihin liittyvät luennot antoivat lisää näkökulmia sodan kuvat -teemaan. Koulut ovat hyödyn-täneen näyttelyä mm. Suomen historian opetuksessa etsimällä taiteen kautta uusia näkökulmia ja tietoa. Yhteistyötä koulujen kanssa jatketaan mm. kansainvälisenä projektina tulevan vuoden aikana.

Mukana pilottihankkeissa ovat olleet Etelä-Karjalan taidemuseon lisäksi Hämeenlinnan taidemuseo Hjalmar Munsterhjelm in teoslai-noilla ja Turun taidemuseon jo päättyneessä Akseli Gallen-Kallelan ”Akka ja kissa”, ”Poika ja varis” - teosten yhdistäminen kokoelmanäytte-lyssä. Näistä projekteista koottavat kokemukset ja käytänteet antavat suuntaviivoja jatkos-sa toteutuille pitkäaikaislainoille.

Leena Rätty

Anitra Lucanderille väri oli tärkein

Ester ja Jalo Sihtolan taidesäätiön lahjoitus vuonna 2001 toi tervetulleeseen lisän Imatran taidemuseon kokoelmaan. Anitra Lucanderin (1918 – 2000) ja mm. Per Steniuksen teoksia ei aikaisemmin ollut kokoelmassa lainkaan.

Lucander opiskeli Vapaassa taidekoulussa Helsingissä. Hän tuli yleisemmin tunnetuksi 50-luvun alussa. Hän oli hyvin perillä taiteen historiasta ja teki lukuisia ulkomaanmatkoja Ranskaan, Italiaan, Espanjaan, Pohjois-Afrikkaan ja Steniuksen tavoin Aasiaan, Intiaan sekä Nepaliin.

Taidehistorian merkitys tuli esiin Lucanderin sanoissa: ”Keskitetty ja sisältörikas on löydettävissä traditiosta” ja taidetta ei ”voida kehittää, ainoastaan ilmaista eri tavoin, enemmän tai vähemmän lähtien ylevästä ja ikuista”.

Sekä Lucander että Stenius kävivät tuotannossaan läpi kehityskulun, jossa maalauksen aihe alkoi menettää merkitystä. Lahjoitukseen kuuluvassa maalauksessa Abstraktio 1958, Lucander on käyttänyt kubistien suosimia kuvallisia keinoja. Lucanderilta tiedetään useita rakenteellisia maalauksia, joilla on liittymäkohta 1900-luvun alun kubismiin.

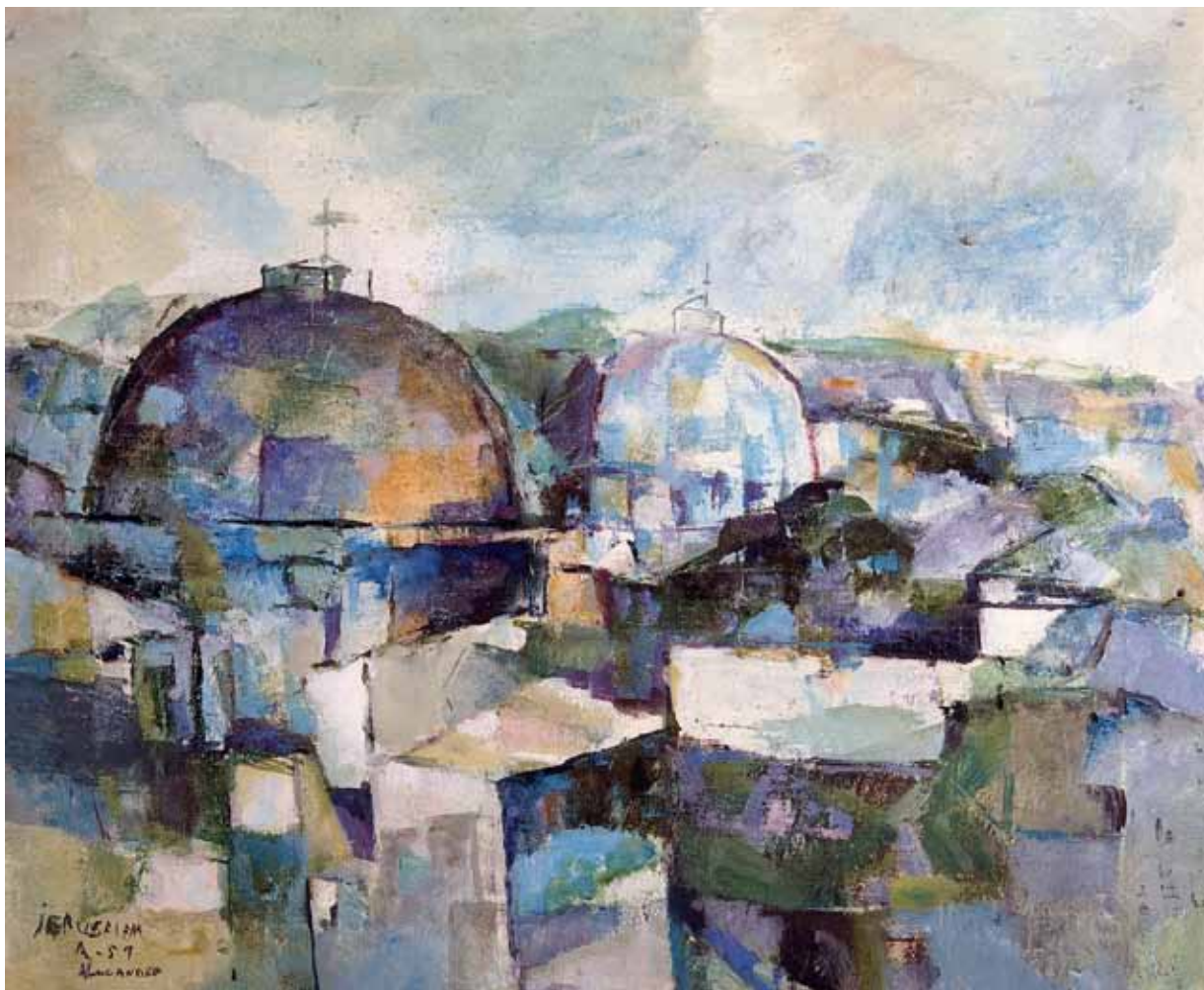
Väri merkitys

Ehkä se kaikkein tärkein osa maalausta oli Lucanderille kuitenkin väri. Värit loivat hänen teoksiinsa oman täydellisen maailmansa.

Lucanderin väriäisti oli ilmeisen pettämätön ja sai yleistä tunnustusta. Hän oli mm. mukana suunnittelemassa Helsingin ydinkeskustan uusklassisten rakennusten väritystä.

Sihtolan Imatra -kokoelmassa on kaksi Lucanderin sinisävyistä öljyvärimaalauksia Jerusalem 1959 ja Maljakkoasetelma 1962. Molemmissa teoksissa on uskomattoman raikkaat ja vivahteikkaat värisävyt.

Lucander tuntuu löytäneen sinisestä lähes kaikki mahdolliset muunnelmat. Samanlaisen muunnelmien runsauden löysi aikoinaan Mikko Oinonen Vallinkoski-maalauksiinsa, joissa siniset sävyt olivat vierekkäin vihreiden ja ruskeiden kanssa.

Anitra Lucander, Jerusalem, 1959, öljyväri, Sihtolan Imatra-kokoelma

Jerusalem- ja Maljakkoasetelma-teoksessa sivellintyöskentely on osuvaa. Jerusalem-maalauksessa aihe on jäsennetty kubistien tavoin geometrysten muotojen avulla. Maljakkoasetelmassa muoto on vapaampi eikä teräväkulmaisia muotoja ole juuri lainkaan.

Lahjoitukseen sisältyi myös tussilaveeraus Japanilainen

kukka 1957, joka on toteutettu Kiinan ja Japanin taiteen tavoin. Intian Delhissä päivätyssä öljyväriyössä Mantelipuu 1957 on väriaineessa käytetty täyteaineita. Pinnasta on tullut paksu ja rapautuneen laastin kaltainen.

Eero Laajo

ELLEN THESLEFF oli puupiiirrostaiteen uranuurtaja

Helene Schjerfbeckiä on usein verrattu Ellen Thesleffiin (1869 – 1954). Naisina he molemmat erosivat jo sukupuolensa takia oman aikansa miehisestä taiteilijakunnasta. Molemmat myös elivät lähes erakkoina ja ehkä juurin sen takia loivat omaleimaisen ilmaisukielen.

Thesleff opiskeli Adolf von Beckerin johdolla 1885–87 ja Suomen taideyhdistyksen piirustuskoulussa 1887–90. Pariisissa hän opiskeli 1891–92. Thesleff teki lukuisia ulkomaanmatkoja ja Italiasta tuli hänelle kuin toinen kotimaa.

Alkukautenaan Thesleff lukeutui symbolisteihin, mutta 1906–07 vaiheilla hän siirtyi sekä maalauksissaan että puupiiirroksissaan väritäiteeseen. On sanottu, että Thesleff kohtasi elämänilon ja värihurmion huimaavan maailman.

Thesleffiä voi pitää suomalaisen puupiiirroksen uranuurtajana. Vuonna 1907 hän tutustui Italiassa englantilaiseen graafikkoon Gordon Craigiin, jonka vaikutus Thesleffin puupiiirrostaiteelle oli suuri.

Thesleffin puupiirokset ovat usein ainutkertaisia. Monivärisissä vedoksissaan hän käytti usein vain yhtä paino-

Ellen Thesleff, Kaupunkikuva, Firenze, 1925, puupiiirros, Sihtolan Imatra-kokoelma

Teos on mitä ilmeisimmin vedostettu samalla laatalla kuin Ateneumin taidemuseossa oleva vastaava teos. Imatran vedos on Ateneumin vedokseen verrattuna tummempi, siinä on myös enemmän kontrastia. Ateneumin työstä poiketen Imatran vedoksessa on käytetty myös keltaista väriainetta.

Thesleff kuvasi teoksessaan Firenzen kaupunkinäköymän linutperspektiivistä. Vasemmalla on Brunelleschin 1400-luvulla suunnittelema tuomiokirkon kupoli ja pääosin Giotton suunnittelema kellotorni. Oikealla on Palazzo Vecchi on 94 metriä korkea torni.

laattaa, joten jokaisesta vedoksesta tuli aina hieman erilainen kuin muista samalla laatalla painetuista vedoksista.

Hänen tiedetään myös vedostaneen teoksensa epätavanomaisella tavalla. Thesleff ei käyttänyt puristinta eikä hiertänyt lusikalla vaan laittoi laatan lattialle, paperin laatan päälle ja jaloilla tallaamalla vedosti teoksensa.

Kaupunkikuva Firenzestä

Vuonna 2001 Ester ja Jalo Sihtolan taidesäätiö lahjoitti Imatran taidemuseolle Ellen Thesleffin puupiiirroksen Firenze, joka on valmistunut 1925.

Forte dei Marmin rannikosta tuli Thesleffille myös tuttu paikka. Sieltä hän kirjoitti 1909: ”Painaudun sydämeni syvyydellä hiekkaan kuullakseni maapallon sydämenlyönnit, ja niiden rytmien mukaan tartun väreihin varmana ja vapaana”.

Joka erityisesti haluaa paneutua Thesleffin puupiirokseen, hänen kannattaa mennä Ateneumin taidemuseoon. Siellä on hyvin edustava Thesleffin maalausten ja puupiirosten kokoelma. Italia-aiheisia puupiiroksia on Ateneumissa ainakin vuosilta 1909, 1915 ja 1925.

Eero Laajo

Sinikka Kurkinen, Puutarha Roomasta, 1979, öljyväri, Imatran kaupungin kokoelma

Sinikka Kurkisen taidelahjoitus

Imatralainen taidemaalari Sinikka Kurkinen lahjoitti toukokuussa 64 taideteosta Imatran taidemuseon kokoelmaan. Lahjoitus sisältää mm. 42 Kurkisen öljyvärimaalauksia. Lahjoitus kattaa ajallisesti Sinikka Kurkisen koko työskentelyn 1950-luvun lopulta 2000-luvulle asti.

Sinikka Kurkinen on tehnyt kauniin ja mittavan uran. Hän sai kuvataiteen ensioppinsa Imatran taideyhdistyksen kursseilla. Suomen taideakatemian koulussa hän opiskeli 1950-luvun lopussa ja 1960-luvun alussa. Hänen teoksiaan on useissa julkisissa kokoelmissa, mm. Ateneumin taidemuseossa Helsingissä.

Kurkisen maalauksille on ominaista voimakas värien käyttö ja rohkeat sommitel-

mat. Teokset tuntuvat avautuvan vasta pitkäaikaisen tarkastelun jälkeen. Katsojan on ikään kuin annettava kuvan tulla osaksi tajuntaansa. Vasta sen jälkeen värit alkavat soida musiikin tavoin.

Osa lahjoitetuista maalauksista on ripustettu Imatran kaupungintalon 1. kerroksen Vuoksen puoleisiin käytäviin.

Eero Laajo

**KOUVOLAN
TAIDEMUSEOON ON
SUUNNITTEILLA VUONNA
2011 SINIKKA KURKISEN
TAKAUTUVA NÄYTTELY.**

Muotokuvien päiväkirja

Muistoja Suomen Kulttuurin Muotokuvamaalauskurssi

Kesäkuussa 2008 saapui kuudelletoista suomalaiselle kuvataiteilijalle kirje: ”Suomen Kulttuurirahasto on valinnut Teidät osanottajaksi Saimaan ammattikorkeakoulun tiloissa 27.7. – 15.8.2008 järjestettävälle Muotokuvamaalauskurssille.” Alkoi jännittävä odotus.

Pietarin Taideakatemian Repin-Instituutti on Venäjän arvostetuin kuvataiteen oppilaitos. Se keskittyy ylläpitämään klassista kuvataiteen perinnettä, joka muualta Euroopasta on kadonnut. Ihmisen kuvaaminen on tärkein osa opiskelua. Ihminen on malli ja se, jolle teos tehdään. Muotokuva-maalauksessa nämä kaksi puolta yhdistyvät konkreettisesti.

Meitä kurssilaisia intensiivisesti opetti kolme Repin-Instituutin professoria: Vladimir Pesikov, Gennadi Manashero ja Anatoli Lukashenok. Heidän mukaansa muotokuva on vaikein ja vanhin maalaustaiteen laji. Tärkeää on tavoittaa ihmisen sisin. Tarkoitus ei ole kopioida pelkkää näköisyyttä, vaan kuvata ihmisen luonne ja tietty tunnelma maalauksen keinoin. Toisin kuin valokuva, maalattu muotokuva perustuu pitkään havainnointiin ja prosessiin.

Saimaan ammattikorkeakoulun ja Repin-Instituutin välinen yhteistyö oli minulle entuudestaan tuttu: olin ollut maisemamaa-

lausleirillä, anatomian kursseilla ja Pietarissa vaihto-oppilaana. Tästä huolimatta opin muotokuvamaalauskurssilla paljon uutta. Kolmen viikon rupeama oli hyvin työläs ja antoisa.

Perinteen jatkajia

Heinäkuun 27. päivänä 2008 yli 200 hajan joukosta valitut kuusitoista kuvataiteilijaa eri puolilta Suomea kokoontui Siitolan kartanolle. Keltainen puurakennus on Imatran vanhin talo, jonka uudistetussa navettarakennuksessa ovat Saimaan kulttuuriakatemian kuvanveiston ja taidegraafikan tilat. Pitkän pöydän ääressä istui useita vasta valmistuneita ja uraansa aloittelevia kuvataiteilijoita sekä muutamia konkareita. Moni kurssilainen oli aikaisemmin opiskellut Repin-Instituutin koulutuksessa Kotkassa.

Paikalla olivat myös kansanedustaja Sinikka Hurskainen, Suomen Kulttuurirahaston Anneli Lindström sekä kurssin isäntä, kulttuurin koulutusohjelmajohtaja Juhani Järvinen. Kansanedustaja Hurskainen piti puheen, joka muistutti siitä, miten muotokuvamaalauskurssi jatkaisi Imatran aiempaa kansainvälistä kulttuurihistoriaa. Oli hienoa, että Etelä-Karjala sai isännöidä näin merkittävää tapahtumaa.

Pohjolan Venetsiaan

Ensin teimme kolmen päivän opintomatkan Pietariin. Matkalla poikkesimme Kuokkalassa Ilja Repinin kotimuseossa. Perillä Pietarissa odotti pikamajoittautuminen

rirahaston lta Imatralta

Moskova-hotelliin, sillä meidän tuli kiirehtiä Joutsenlammen näytökseen. Seuraavina kahtena päivänä tutustuimme satumaiseen Repin-Instituutin rakennukseen sekä muotokuvamaalaukseen Venäläisessä museossa ja Eremitaasissa. Venäläisellä museolla on huomattava kokoelma Repinin muotokuvia, mutta myös muita merkittäviä taitelijoita, jotka eivät Suomessa ole yhtä kuuluisia: Valentin Serov, Mikhail Vrubel ja Nikolai Feshin, jota Juhani Järvinen kuvaili Ilkka Lammin sukulaissieluksi. Eremitaasissa taas voi nähdä eurooppalaisen taiteen muotokuvia useilta eri vuosisadoilta. DaVinci, Rembrandt ja Picasso ovat esimerkkejä lukuisista muotokuvien tekijöistä.

Nevski Prospekt 3:ssa sijaitsee yksi Pietarin parhaimmista taidetarvikeliikkeistä. Siellä kurssilaiset ostivat innokkaasti muun muassa Sankt-Peterburg -värejä.

Kuinka Anders Zorn maalasi

Ensimmäisen viikon aikana maalasimme ammattimallien muotokuvia. Työskentelyaika oli virallisesti yhdeksästä kuuteen, mutta usein päivä jatkui yhdeksään saakka. Sunnuntait olivat Retretin ja Salmelan ekskursioita varten.

Kurssille osallistui suomalaisten kuvataiteilijoiden lisäksi kolme stipendiaattia Repin-Instituutista. He näyttivät mallia siitä, miten oikeat Repin-Instituutin viidennen vuosikurssin oppilaat työskentelevät. Eräs heistä opetti minulle, miten tehdään kan-

gaspohjia á la Taideakatemia sekä auttoi minua muun muassa käsivarren vaikean lyhennyksen kanssa. Pari viivaa violetilla sekä pari ruskealla, ja käsivarsi muuttui oikean näköiseksi!

Ennen uuden malliasetelman aloittamista professorit järjestivät kokonaisuuden: mallin vaatteiden, asennon ja taustavärin tuli olla sopusoinnussa keskenään. Sen jälkeen jokaiselle valittiin hyvä paikka. Maalasimme kolmessa ryhmässä, sillä kaikki eivät olisi mahtuneet saman mallin ympärille. Ensin teimme pienelle maalaus-pohjalle väriluonnoksen. Siinä tuli olla kaikki olennainen ratkaistuna: mitä värejä käytetään, mittasuhteet ja mihin kohtaan malli sijoittuu kuva-alassa.

Kun professorit olivat hyväksyneet väriluonnoksen, hahmotelma siirrettiin isolle kankaalle. Tämän saattoi tehdä vapaasti mallista katsoen tai käyttämällä väriluonnosta ja apuruudukkoa. Itse tein hahmotelman pietarilaisten opiskelijoiden esimerkin mukaan hiilen sijasta haalealla öljyväriillä öljytylle maalaus-pohjalle. Tämän jälkeen tuli keskittyä tummimpiin värialueisiin, ja edetä

lopputulokseen, jossa huomion tuli kiinnittyä mallin silmiin ja käsiin.

Ensimmäiset kolme muotokuvaa olivat hyvää harjoitusta viimeistä ja tärkeintä koitosta varten. Viimeisenä tehtävänä oli maalata tilausmuotokuva julkisuuden henkilöstä. Malleiksi olivat ystävällisesti lupautuneet valtioneuvos Riitta Uosukainen, kansanedustaja Sinikka Hurskainen ja Imatran kaupunginjohtaja Pentti Lintunen. Tilanne oli monelle uusi, sillä malli oli julkisuuden henkilö, joka saisi lopulta valita muotokuvista itselleen yhden mieluisimman.

Uosukainen, Hurskainen ja Lintunen seurasivat mielenkiinnolla kannustaen sekä professorien opetusta että kurssilaisten etenemistä. Jo ensimmäisen maalaus-päivän jälkeen Hurskainen sanoi töitä kiertäessään "Uskomatonta!". Sovelsin Sinikka Hurskaisen ihon maalaamiseen Manashe-rovon opettamaa Anders Zornin maalaustapaa. Tämä värien sekoitusteoria onkin hyvin mielenkiintoinen. Napolin keltaisesta ja valkoisesta saadaan Anders Zornin maalaaman ihon yleisväri, ja tähän perustaan lisäämällä muita värejä saadaan valon,

puolivarjon ja varjon eri sävyt. Vaikkei lopputuloksesta tullutkaan Zornin maalauksen näköistä, uskon kuitenkin, että tämä teoria auttoi minua maalatessani.

Yli sata muotokuvaa

Elokuun 14. päivä kokoonnuimme Imatran Kulttuurikeskukseen kurssimme näyttelyn avajaisiin.

Nähtävillä oli yli sata maalausta, jotka komeina riveinä hallitsivat tilaa. Kaikki olivat yhtä mieltä siitä, että kurssi oli onnistunut erinomaisesti. Päätösjuhlassa Saimaan rannalla eräs kurssilaisistamme halusi kiittää professoreita sanoin: "En ole missään saanut näin hyvää opetusta". Olimme saaneet paljon oppia ja uusia ystäviä. Meidän kurssilaisten puolesta haluan kiittää Suomen Kulttuurirahastoa tästä hienosta kurssista! Kiitos myös Vladimir Pesikoville, Gennadi Manasheville, Anatoli Lukashe-nokille, Juhani Järviselle, malleillemme, tulkeille, Repin-Instituutin opiskelijoille ja kaikille muille, jotka olivat mukana.

Anni Viinikainen

Informalistiseen Kouvolaan?

Harva nykytaiteen suuntaus on niin yhtäkkiä ja voimalla noussut suuren yleisön tietoisuuteen kuin 1959-1960-luvun alun informalismi. Vanhempi ikäpolvi muistaa yhä yleisönosastoväittelyt ja pi-lapiirroksia siitä ovatko ”töhrä” taidetta ollenkaan. Suuntausta pidettiin vanhoillisten taidepiirien ja taiteilijoidenkin piirissä ohimenevänä muotina. Mutta kuvataide oli jo siirtymässä leveällä rintamalla ei-esittävään kuvaan. Informalismi antoi vain lopullisen sysäyksen menneen aikakauden taidemuotojen hiipumiselle.

Kokoelma täydentyy

Tätä ”kuohuvaa” taidekirjoa saamme nyt tulevina vuosina nähdä ja kokea uudessa Kouvolaan. Kuntakokoelmien liittyminen Kouvolaan taidemuseon osakokoelmiksi antaa mahdollisuuden nähdä useammin ja pidemmältä ajalta niiden taiteilijoiden tuotantoa, jotka aikanaan aloittivat informalismin piirissä, jatkaen sitten kukin omille tyylillisille tahoilleen.

Tällä hetkellä Kouvolaan taidemuseossa on informalistisen ajanjakson tuotantoa, vuosilta 1959 - 1970, jotensakin arvioituna reilut parikymmentä teosta viideltä taiteilijalta: Jaakko Sieväseltä, Mauri Favéniltä, Esko Tirrosta, Sirkka-Liisa Longalta ja Ulla Rantaselta. Kouvolaan taidemuseossa olevan Laila Pullisen vuonna 1960 valmistuneen pronssiveistoksen ”Askel” voisi ehkä myös siihen ajankohtaan ja -tyyliin liittää, edustaahan se ”räjäytystyyliä”, joka oli informalismin vapaan sivellintekniikan vastine pronssiveistosten käsittelyssä. Näistä ns. Maaliskuulaisten ryhmään kuuluivat Tirronen, Favén, Rantanen ja Pullinen ja näiden lisäksi Mauno Hartman ja Kimmo Kaivanto. Myös viimeksi mainittujen teoksia kuuluu Kouvolaan kokoelmaan.

Kuntaliitoksen myötä teosmäärä yhteensä, mutta myös informalististen teosten määrä kokoelmissa kasvaa merkittävästi. Ensi vuoden inventoinneissa Kouvolaan taidemuseon vastuulle tulevien teosten lopullinen määrä, kunto, laatu ja ajoitukset täsmentyvät, mutta jo nyt on selvää, että suomalaisen informalismin kuva Pohjois-Kymenlaaksossa tulee monipuolistumaan.

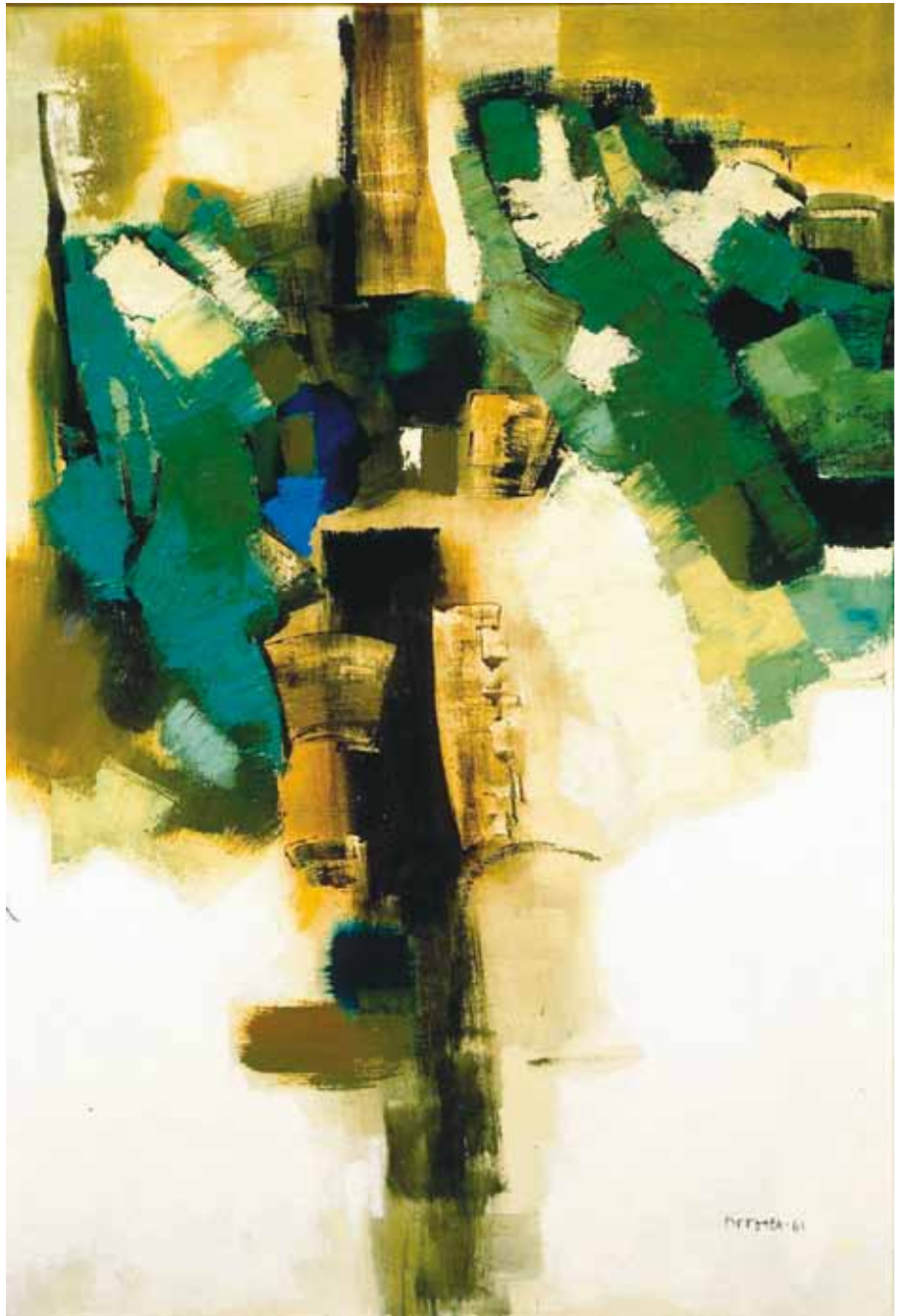
Esko Tirroksen kattava kokoelma

Tyylisuunnan alkuaikojen kärkijoukkoon kuuluneen taiteilija Esko Tirroksen teoksia tulee kokoelmiin lisää reilut 20 teosta. Juuri informalismin lyhyen ajanjakson upeat teokset tulevat mukaan. Tirronenhan on Kuusankoskella asuva, pohjoiskymenlaaksoisille tuttu ja läheinen taiteilija, molempien kaupunkien taiteilijaseurojen perustaja. Hänen teoksiaan on nähty usein, paitsi hienossa vuoden 2004 juhlanäyttelyssä Kouvolaan taidemuseossa, myös ”luonnossa” – ihmisten asioidessa mm. Kuusankosken kaupungintalolla, ja käydessä kulttuuritilaisuuksissa Kuusankoski-talolla, jossa ylälämpiön ”Vihreä sommitelma” (1961) on hänen teoksistaan paikallisesti ehkä tutuin. Se ja Kuusankosken Työväenopistolla sijaitseva ”Sininen maisema” (1964) edustavat tyylipuhtaasti informalismia leijuvine vapaine muotoineen, muistuttaen vuoden 1961 Ars-näyttelyn informalismin lipunkantajan, espanjalaisen Luis Feiton teoksia.

Ulla Rantasen ja Sirkka-Liisa Longan teosten täydentyminen

Hyvin edustetuiksi tulevat nyt naistaiteilijat, Ulla Rantanen ja Sirkka-Liisa Lonka ja heidän informalistinen kautensa. Myös nämä taiteilijat liittyvät läheisesti Kouvolaan taiteelliseen historiaan. Longalta saadaan kaksi maalausta lisää, joista toinen on vuodelta 1979 ”Sininen hetki”, sijaiten Anjalankosken kaupungintalon yläaulassa, ja toinen maalaus ”Sommitelma” v:lta 1967, joka on ollut lähes piilopaikassa Elimäen pääkirjastossa. Tyylillisesti se on hyvä täydennys Kouvolaan Lyseossa tällä hetkellä sijaitsevien saman vuoden teosten sarjaan. Niiden maalausvuosi, 1967, on taiteilijan opiskeluaikaa, ennen vuoden 1970 debyyttinäyttelyä Jyväskylässä. Sinisen, ruskean ja harmaanvihertävän sävyt, kevyellä sivellintekniikalla hahmoteltuna, muovaavat katsojalle näkyviin ihmisfiguureja, jotka tuntuvat liikkuvan laajassa tilassa kohti jotain näkymätöntä määränpäättä.

Ulla Rantasen teokset ovat Kouvolaan taidemuseon, mutta niiden määrä lisääntyy nyt peräti 12 teoksella joista osa on grafiikkaa ja osa taiteilijan myöhempää tuotantoa, jolloin hän otti abstrahoidun ihmisfiguurin lisäksi maalauksiinsa mukaan esinemaailmaa. Suurin osa teoksista tulee Kuusankoskelta, ja ne kattavat ajan vuodesta 1959 - 1990, eli taiteilijan tuotannon kaikki vaiheet. Rantanen on tunnettu voimakkaasti abstrahoiduista ihmis- ja luontoaiheisiin pohjautuvista teoksista, joiden värimaailma on

Esko Tirronen, Vihreä sommitelma 1961, Kouvolaan taidemuseo/ Kuusankosken kaupungin kokoelma.

niukka. Teokset näyttävät häilyvän ei-esittävän ja esittävän rajalla, hahmot näyttävät leijuvan ilmassa tai veden alla. Nyt kokoelmaan tulevat uudet teokset täydentävät tätä taiteilijan kehityskaaren kokonaisvaihtelua. Jotkut nyt kokoelmaan tulevista teoksista ovat selkeästi informalismikaudelta, ja antavat ennakkomakua katsojalle taiteilijan myöhemmässä tuotannossa tutuksi tuleville teemoille, kuten graafinen teos, valitettavan huonokuntoinen ”Yövario” (1963) ja hiilipiirustukset ”Nymfit” (1965)

ja ”Kokous” (1962), joista viimeksi mainittu sijaitsevat Kuusankosken palolaitoksen tiloissa

Kaiken kaikkiaan seudullisesti eheytävästä kokoelmasta voi vain iloita, tarjoaahan se paljon laajemmat resurssit ja mahdollisuudet miettiä näyttelyiden sisältöä ja merkitystä niin taiteilijoiden tuotannon kuin tyyliuuntienkin kehityskaarista käsin.

Anna-Kaarina Kippola

Kouvolaan seudun kuntaliitoksessa Kouvolaan taidemuseon kokoelmiin liitetään Anjalankosken ja Kuusankosken kaupunkien ja Elimäen, Jaalan ja Valkealan kuntien taidekokoelmat ja Kansanterveysystön kuntayhtymän ja Kouvolaan seudun kuntayhtymän taidekokoelmat. Kouvolaan taidemuseon kokoelmiin kuuluu entuudestaan Kouvolaan kaupungin taidekokoelma, Kymen läänin taidesäätiön taidekokoelma ja Kouvolaan taidemuseon kokoelma. Liittyneiden tahojen kokoelmien kartuttaminen lopetettiin vuoden 2008 lopussa. Kokoelmat säilyvät niiden omilla nimillä Kouvolaan taidemuseon osakokoelmina. Vuoden 2009 aikana käynnistävät liittyneiden kokoelmien inventoinnit ja sen myötä konservoinnit.

Johanna Vuolasto

Mikko Sakala, Maalaus, tempera, öljy, pronssi ja kangas, 2008

Mikko Sakala — Maalauksia

7.5.-30.8.2009

Kouvolaan taidemuseossa

Mikko Sakala tunnetaan Kouvolaan seudulla paitsi itsenäisenä taiteilijana myös pitkän uran tehneenä kuvataideopettajana ja kriitikkona. Sakalan uusimmat teokset käsittelevät tila- ja muutokokemuksia. Erilaiset maalauksiin yhdistetyt elementit muuttavat maalaukset kolmiulotteisiksi, lähes veistokselliseksi objekteiksi.

Sakala rakentaa ensin kankaat. Ne ovat monen muotoisia, kaksikulotteisia moneen suuntaan. Kankaisiin on kiinnitetty pronssisia elementtejä, arkkitehtonisia rimoja ja kehysrakenteita. Rakenteet jatkavat maalauksia tilallisesti luoden kolmannen ulottuvuuden. Maalaus itsessään luo neljännen ulottuvuuden.

Maalauksissa on älyllinen lähtökohta. Monissa teoksissa toistuvat arkkitehtoni-

set rakenteet, abstrahoidut henkilöhaamot tai eläimet. Värejä on paljon. Ne ovat kirkkaita, varhaisrenessanssin värejä, freskoja kankailla, temperapohjaisia, öljyllä viimeisteltäviä.

Maalaukset eivät alistu yhdelle tulkinalle. Taiteilija on luonut oman maailmansa, muttei halua johdattaa katsojaa ajattelemaan tietyllä tavalla. Nimien antaminen teoksille on Sakalan mielestä vaikeaa. Nimi ei kerro kaikkea. Se on vinkki, muttei laki. Nähtäväksi jää, saavatko teokset nimet näyttelyyn mennessä?

Suuret teokset löytävät paikkansa Kouvolaan taidemuseon yläkerran katedraalinomaisesta tilasta. Meditatiivisuus korostuu tilan ja teosten välisessä vuoropuhelussa.

Sakala on Suomen Kulttuurirahaston Kymenlaakson rahaston vuosiapurahan 2008 saaja.

Johanna Vuolasto

Mikko Sakalan teoksissa on arkkitehtonisia elementtejä.

A.R. Penck, Siirtyminen 1980, liimaväri kankaalle, 130 x 160 cm

Saksalainen näkökulma nykytaiteeseen

UPM-Kymmene sai muutama vuosi sitten yritystonsen myötä omistukseensa Augsburgiin Saksaan sijoitetun nykytaiteen kokoelman, johon kuuluu runsaat 200 teosta. Kokoelman arvokkaimman osan yritys siirsi edelleen Kulttuurisäätiönsä omistukseen.

Tunteiden peili esittelee kokoelman keskeisiä teoksia ensimmäistä kertaa julkisesti. Näyttelyn painopiste on 1980-luvun saksalaisessa taiteessa. Se sisältää maalauksia, piirustuksia ja grafiikkaa kansainvälisesti tunnetuilta saksalaisilta taiteilijoilta, kuten Markus Lüpertz, A.R. Penck ja Sigmar Polke.

Brittiläisen pop-taiteilijan David Hockneyn piirustukset, tanskalaisen Per Kirkebyn luontopohjaiset abstraktiot ja ameri-

kalaisen Frank Stellan minimalismi antavat näyttelylle laajuutta, itävaltalaisen Arnulf Rainerin ja espanjalaisen Antoni Tàpiesin

Markus Lüpertz, Mykeneläinen hymy

kalaiset modernit klassikot ajallista syvyyttä.

Kokoelman syntyvaiheet osuivat

Markus Lüpertz, Mykeneläinen hymy

1980-luvun puoliväliin, aikaan jolloin uusi ekspressionistinen maalaustaide nousi kuvataiteen eturintamaan ja näyttelyt kaikkialla täyttyivät suurista ja tunnevoimaisista teoksista.

Kyse oli nykytaiteessa tapahtuneesta käänteestä, jossa edellisen vuosikymmenen käsitteelliset ja taideinstituution rakenteita ravistelleet pyrkimykset vaihtuivat suuriin, avoimesti romanttisiin maalauksiin. Usein ne olivat myös figuratiivisia kuin vastavetona sodanjälkeisten vuosikymmenien abstraktille ilmaisulle, joka pitkään edusti maalaustaiteen valtavirtaa.

Muutoksen taustalla oli koko nykyaikaista teollisuusyhteiskuntaa siivittäneiden utopioiden ajautuminen kriisiin, joka heijastui myös taiteeseen. Kun taidetta lähes sata vuotta hallinneen modernismin valtasema 1980-luvun taitteessa murtui, sen universaali kieli hajosi eräänlaisiksi paikalliseksi murteiksi. Etenkin eurooppalaiset taiteilijat reagoivat muutokseen nopeasti. He kääntyivät kohti omaa historiaansa ja kiin-

Kirkeby: Per Kirkeby, Maalaus 1984

Frank ja Armas Reliikki ovat taiteesta ja kulttuurihistoriasta kiinnostuneet tutkijaveljekset.

Mude-aamut

Kouvolan taidemuseossa

Ryhmät voivat tulla Kouvolan taidemuseoon tiistaiaamuisin kuin katettuun pöytään. Museopedagogi Irja Ahtovirta vastaanottaa museokävijät ja auttaa ryhmän vetäjää luomaan motivoivan museokäynnin. Taidemuseon näyttelyistä on erityisesti lapsiryhmiä ajatellen laadittu MUDE-sivuilla näyttelyihin syventäviä tehtäviä ja toimintaa.

Erityisesti opettajilta tulleeeseen toiveeseen tartuttiin. Opettajat toivoivat yli-

määräistä silmäparia auttamaan ryhmän kaitsemisessa ja virikkeitä antavaa museovierailua kouluryhmille. Tämän toiveen perusteella MUDE-toimintaa hiottiin lapsia innostavaan suuntaan.

MUDE on käytössä tiistaiaamuisin klo 9-12 välillä. Tiedustelut ja ilmoittautumiset Kouvolan taidemuseon toimistoon puh. 040-7242425. MUDE toimii myös erityisryhmille, päiväkotiryhmille ja senioreille.

Mude

MUDE-sivuston löydät Kouvolan taidemuseon nettisivuilta: www.kouvola.fi/museot.

nostuivat omasta kulttuuristaan ja sen taiteellisesta perinnöstä.

Saksalaisten taiteilijoiden kohdalla muutos näkyi myös haluna käsitellä saksalaisuutta sen kipupisteitä unohtamatta sekä kiinnostuksena 1900-luvun varhaisten vuosien ekspressionismiin ja sille ominaiseen puupiirrosteekniikkaan, jonka he kokivat erityisen saksalaiseksi. Monista maista poiketen Saksassa grafiikalla on aina ollut keskeinen asema taiteessa. Myös maan nykyiset taiteilijat tekevät paljon grafiikkaa, ja sen parhaat esimerkit nauttivat suurta arvostusta.

Tunteiden peili -näyttelyn lähtökohtana on yksityinen kokoelma, joka ei alun perin ollut tarkoitettu esitettäväksi julkisesti. Siksi se on keräilijöidensä näköinen ja siksi siihen sisältyy myös monia vähemmän tunnettuja taiteilijoita, monet heistä baijerilaisia. Kokonaisuutena kokoelma ja sen pohjalta koottu näyttely antavat kuitenkin kuvan siitä miltä nykytaiteen kartta näytti 1900-luvun lopussa saksalaisesta näkökulmasta nähtynä.

Timo Valjakka

TUNTEIDEN PEILI -NÄYTTELYN ON TUOTTANUT UPM-KYMMENEN KULTTUURISÄÄTIÖ JA SEN ON SUUNNITELLUT TIMO VALJAKKA. YLLÄ OLEVA TEKSTI PERUSTUU HÄNEN ARTIKKELIINSA NÄYTTELYN YHTEYDESSÄ JULKAISTAVASSA KIRJASSA. NÄYTTELY ON ESILLÄ AMOS ANDERSSONIN TAIDEMUSEOSSA 28.11.2008–9.2.2009 JA LAAJENNETTUNA KOUVOLAN TAIDEMUSEOSSA 12.3.–24.5.2009.

Tunne-klubit

Kouvolassa on toiminut vuodesta 2006 Tunne-nimeä kantava työryhmä, joka koostuu ammattitaidelaitoksista. Tunne-työryhmä on paneutunut yhteistyönsä aikana erilaisiin kulttuurirajat ylittäviin asioihin, kuten kulttuuriin hyvinvoinnin antajana, kulttuuripolitiikan luonteeseen, estetiikkaan eri taiteenlajeissa, miesten tunnemaailmaan yms. Vuoden 2009 alussa Kouvolan seudun kuusi kuntaa liittyivät yhteen. Kulttuurin haasteena on ulottautuminen kaikkialle uuden kunnan alueella.

Tunne-työryhmän visiona on alusta asti ollut entistä paremmin palvelevat kulttuuri-

laitokset ja sitä myöten kaupungin kulttuurisen imagon nostaminen. Valtakunnallisen kaupunkipalvelututkimuksen tulokset osoittivat, että kolmen vuoden aikana positiivista muutosta oli tapahtunut kirjasto- ja kulttuuripalveluissa (teatteri-, musiikki-, taide-). Näissä palveluissa oli myös vertailuryhmään nähden korkea taso.

Kouvolan taidemuseo on toiminnallaan

TUNNE

Tunne-ryhmässä saanut uudenlaista kohdeyleisöä. Kouvolassa nähdään kulttuurin konkreettinen verkostoituminen kaupungin imagoa vahvistavana asiana. Kouvolassa nähdään, että toinen kulttuurilaitos ei ole toisen kilpailija, vaan toimii imagon vahvistajana.

Tunne-työryhmä on seitsemän kouvolaalaisen kulttuuripalvelun yhteinen hanke. Tunne-työryhmän jäsenet ovat Kirjasto, Kouvolan taidemuseo, Kouvolan teatteri, Kaupunginmuseo, Kulttuuritoimi, Kymi Sinfonietta ja Pohjois-Kymen musiikkiopisto.

Koruja – 60 vuotta myöhemmin

HARRI SYRJÄNEN.
10.9. – 29.11.
KOUVOLAN TAIDEMUSEO

Pitkä ura kultaseppänä, korutaiteilijana, on antanut Harri Syrjäselle mahdollisuuden tarkastella ja kokea asioita taiteen ja elämän varrelta. Tämä heijastuu Syrjäsen teoksissa, koruissa, joissa usein huumoriin kätkeytyä hän ilmaisee vakaviakin asioita. Syrjäsen käyttää jalometallien lisäksi monia ilmaisua palvelevia materiaaleja.

Vastatuulta paratiisissa -korun idea syntyi kun Syrjänen näki lehdestä otsikon: "Vastatuulta Pariisissa". Hänelle muodostu heti kuva korusta, joka kertoo aika paljon "paratiisi" -käsitteestä ja siitä onko tämä aikamme paratiisi, missä ja milloin?

Kouvolan taidemuseoon rakennetaan Syrjäsen ajatuksia herättävä korunäyttely.

Harri Syrjänen, vastatuulta paratiisissa.

Venäläisen taiteen museon kokoelmat ja venäläisen taiteen virtuaalimuseo

Venäläisen taiteen museo avattiin Pietarissa 1898. Tuolloin kokoelmassa oli 1500 taideteosta. Nykyään museosa on 400 000 taideteosta.

Museon avaaminen oli pitkän prosessin tulos: Venäjällä oltiin huolissaan siitä, että muiden maiden pääkaupungeissa oli kansallinen taidemuseo, mutta Venäjällä ei.

Aluksi museo sijoitettiin Mihailin palatsiin. Carlo Rossin (1777–1849) suunnittelema palatsi oli rakennettu suuriruhtinas Mihailille, joka oli Aleksanteri I:n nuorin veli. Taidemuseokäyttöön palatsin osti Nikolai II. Keisarillinen taideakatemia lahjoitti museolle kristillisen taiteen kokoelmansa, Nikolai II hankki Aleksei Lobanov-Rostovskin kokoelman ja Aleksanteri III lahjoitti yksityiset taideteoksensa museolle. Näin kokoelma lähes kaksinkertaistui kymmenessä vuodessa.

Vallankumouksen jälkeen kokoelmien kasvu kiihtyi. Teoksia kerättiin Talvipalatsista, Anitskovin palatsista, Hatšinasta ja Marmoripalatsista. Monet keräilijät joutuivat vallankumouksen vuoksi joko lahjoittamaan kokoelmansa tai myymään ne museolle siinä toivossa, että museossa heidän nimensä ja kokoelmansa säilytettäisiin jälkipolville. Toisaalta Venäläisen museon laajoja kokoelmia käytettiin myös käynnistä-

mään yli yhdeksänkymmentä pienempää museota Pietaria syrjäisemmissä paikoissa.

Nykytaiteen kokoelmaa alettiin harakitusti kartuttaa vuodesta 1926 alkaen. Tuolloin ajatuksena oli, että museo siirtyisi passiivisesta säilytyspaikasta aktiiviseksi ja luovaksi toimijaksi.

Toisen maailmasodan aikana museorakennus kärsi pahoin, mm. ikkunat, perustukset ja putkistot vaurioituivat, mutta taideteokset eivät kuin ihmeen kaupalla sarkyneet tai joutuneet hukkaan. Pieni osa museon työntekijöitä jäi piiritettyyn kaupunkiin huolehtimaan kokoelmista, joiden määrä jopa kasvoi sodan aikana. Museo avattiin uudelleen vuosi sodan loppumisesta, tosin osittain ja korjaustyöt valmisuivat vuonna 1949.

Virtuaalikerros Venäläisessä museossa

1900-luvulla kävi selväksi, että museo ei voisi eikä esitellä että säilyttää kokoelmaansa yhdessä ainoassa, vaikkakin suuressa, rakennuksessa, joten se vähitellen levittäytyi kaikkiaan neljään paikkaan: Mihailin palatsiin lisäksi Mihailin linnaan, Marmoripalatsiin ja Stroganovin palatsiin. Mukana ovat kaikki kuvataiteen ilmaisumuodot: ainutlaatuinen kokoelma vanhoja ikoneja, maalauksia, graafisia vedoksia ja veistoksia. Kokoelmaan kuuluu myös koristetaidet-

ta, kansantaidetta ja numismatiikkaa. Nykyään museossa on 400 000 taideteosta. Tämä asettaa haasteen kokoelmien esitelylle, sillä kaikki esineet eivät millään voi päästä esille. Venäläisen taiteen museossa kokoelmien saavutettavuutta on ajateltu myös siltä kannalta, että Venäjä on suuri maa ja sen eri kolkista on hankalaa matkustaa Pietariin. Siksi museossa kehitettiin vuodesta 2003 alkaen ajatus virtuaalisesta venäläisestä museosta. Virtuaalimuseossa on tänä päivänä 260 erilaista ohjelmaa ja se on nähtävillä 30 paikassa, mukaanlukien Kohtla-Järve Virossa ja Kotka Suomessa. Lapsiin ja nuoriin on kohdistettu erityistä huomiota. Virtuaalimuseon voidaan ajatella olevan myös jatkoa 1920-luvulla aloitetuille pyrkimyksille mahdollistaa osallistuminen museossa.

Kotkassa Venäläisen taiteen virtuaalimuseo on toiminut Monikulttuurisessa toimintakeskus Myllyssä vuodesta 2007 alkaen. Myllyssä museota voi käyttää kolmella maksuttomalla itsepalvelukoneella ja ryhmätilassa, johon mahtuu 45 henkeä. Virtuaalimuseo jatkaa edelleen toimintaansa Myllyssä, mutta on joulukuusta 2008 alkaen esillä myös kerran kuussa Merikeskus Vellamossa, jossa museon toivotaan tavoittavan sekä turistit että paikalliset asukkaat.

Mirkka Kallio

Pietarin I.E. Repin–Instituutin kuvataidekoulutus Kotkassa

Kotkan Kyminlinnassa vuonna 2006 yhteistyössä Pietarin Kuvataideakatemia kanssa alkanut koulutus keskittyy klassisen maalaustaiteen opetukseen. Opetus tapahtuu samalla tavalla kuin Pietarin I.E. Repin–Instituutissa (entinen Pietarin Kuvataideakatemia), joskin kuuden vuoden opintojen ydin on tiivistetty lukuvuoden mittaiseksi. Kuvataidekoulutus järjestetään yhteistyössä Kotkan kaupungin, Pietarin Kuvataideakatemia, Kymenlaakson kesäyliopiston ja Jamilahden kansanopiston kanssa. Lisäksi hanketta tukevat Kymenlaakson liitto, Kaakkois-Suomen TE-keskus ja Suomen Kulttuurirahaston Kymenlaakson rahasto.

Opiskelun tavoitteena on välittää Pietarin Kuvataideakatemia taidekasvatuksen perinteisiä menetelmiä. Opiskelu perustuu päivittäiseen työskentelyyn käytännön harjoitustöiden avulla opettajan ohjauksessa. Kahden ja puolen sadan vuoden aikana Pietarin Kuvataideakatemiassa on kehittynyt selkeä ja johdonmukainen opetusmenetelmä, joka perustuu pitkään kokemukseen ja metodisiin saavutuksiin. Opetusohjelmiin

kuuluvat piirustuksen, maalauksen ja plastisen anatomian opinnot.

Harjoitustöiden avulla käydään läpi kokonaisuudessaan ihmisen plastinen anatomia sekä pään että vartalon osalta. Koulutus sisältää 32 opintoviikkoa. Syys- ja kevätlukukausi jakautuu kumpikin useamman harjoitustöiden muodostamaan jaksoon. Jokaisen jakson lopussa on yhteinen töiden läpikäynti, arviointi ja kritiikki. Lisäksi joulukuussa on syyslukukauden yhteiskritiikki ja toukokuussa opiskelun päätteeksi koko opiskeluvuoden loppukritiikki. Koska luennoitsijat ovat venäläisiä, käytetään opetuksessa tulkin palveluita.

Pietarin Kuvataideakatemia on Venäjän arvostetuin ja merkittävin kuvataiteen oppilaitos. Se perustettiin 1757 keisarinna Elisabetin käskystä. Klassisen kuvataiteen opetuksessa Pietarin Kuvataideakatemia on harvinaisuus koko maailmassa. Vastavaa yhtenäistä klassisen kuvataiteen opetuskokonaisuutta ei katkeamattomana ole säilynyt missään muualla. Koulun hämmästyttävästä arkistosta löytyvät niin Repinin, Sishkinin, Kramskoin, Levitanin, Feshinin,

Surikovin kuin monien muiden mestareiden opiskeluaikaiset harjoitustyöt. Opetusta annetaan yli 100 opettajan voimin lähes 800:lle opiskelijalle vuosittain. Opiskeluaika on kuusi vuotta ja tutkinnon voi suorittaa maalaus-taiteessa, kuvanveistossa, grafiikassa, arkkitehtuurissa tai taidehistoriassa. Keskeiset aineet ovat piirustus (perspektiivi ja plastinen anatomia), maalaus (maalauksen teknologia) ja sommittelu.

Kuvataidekoulutus alkoi EU-rahoitteisena, minkä päätyttyä vuonna 2007 Suomen kulttuurirahaston Kymenlaakson rahasto myönsi koulutukselle 40 000 euron apurahan. Muina rahoittajina ovat Kotkan kaupunki, kesäyliopisto ja Jamilahden kansanopisto. Osa rahoituksesta kertyy opiskelijoiden lukukausimaksuista, joita tulee sekä varsinaisesta koulutuksesta että iltaopiskelijoista. Yhtenä hankaluutena koulutuksen piti syksyllä 2008 luopua Kyminlinnan tiloista. Uudet tilat löytyivät Höyrypanimolta, jossa mm. Kymenlaakson kesäyliopisto sijaitsee.

Mirkka Kallio

Vuonna 1879 perustettu Kotka viettää tänä vuonna 130-vuotisjuhlaansa. Kuvataiteen suhteen Kotka on kehittynyt lähinnä maailmansotien jälkeen. Kotkalaiset taiteen ystävät muodostivat 1947 Taidekerhon, jonka nimi myöhemmin muutettiin Taideseuraksi ja josta 1977 eriytyi Kotkan Taiteilijaseura ry. Kotkan kuvataidetta edistämään perustettiin 1950-luvulla kuvataidetoimikunta, jonka tehtäviin kuuluivat taidehankintojen hoitaminen, taideteosten sijoittaminen ja taidekilpailuiden suunnitteleminen. Kotkan kaupungin taidekokoelman järjestelmällinen kartuttaminen alkoi.

Jonkin verran teoksia kertyi Karhulan ja Kymin yhdistyttyä Kotkaan. Oma lukunsa ovat kaupunginjohtajien, satamajohtajien sekä muiden tärkeiden vaikuttajien muotokuvat. Taidetta alettiin saada enenevässä määrin lahjaksi 1960-luvulta lähtien lähinnä ystävyyskaupungeilta. Kaupungin yksiköt olivat toki hankkineet taidetta jo aiemmin, esimerkiksi kouluihin kasvatustaroituksessa ja koristeeksi: 1908 rakennetussa Hovinsaaren koulussa on taidetta 1900-luvun alkuvuosilta. Kotka työväenopiston opistolaisyhdistyksellä on omistuksessaan mm. Alex J. Rappin akvarelli vuodelta 1901 sekä Juho Rissasen öljyvärimaalaus vuodelta 1917. Nämä teokset on luetteloitu kaupungin kokoelman osaksi. Kaupungin taidekokoelman tällä hetkellä vanhin teos sen sijaan on Aatos Erkolta kaupungin täyttäessä 120 vuotta lahjaksi saatu Per Flodingin kuparipiirros vuodelta 1782.

Taide ja luonto

Kotkan kaupungin kokoelmassa taide liittyy luontoon. Suursaari keskellä Suomenlahtea sijaitsee n. 40 km päässä Kotkasta. 1800-luvulla suomalaisen kansallistunteen edistäminen tapahtui maisemamaalauksen avulla, mihin Suursaari tarjosi jylhiä ja mielenkiintoisia näkymiä, rantoja, vuoria,

Essi Renvall. Kotkan pojat, pronssi, 1950

Kotka 130 vuotta, kaupungin taidekokoelma

Kuvataide Kotkassa

Thorsten Waernerberg, Uttomestarin talo, öljy kankaalle, 1906

hiidenkirnuja ja pirunpeltoja. Saaressa vieraili kesäisin useita taiteilijoita aina vuoteen 1939 asti, jolloin saaren asukkaat evakuoitiin sodan jaloista mantereelle.

Thorsten Waernerbergin (1846–1917) tuotannossa Suursaarella oli suuri merkitys: useita kymmeniä teoksia kolmenkymmenen vuoden ajalta. Hän oli akatemiamaalari ja Turun piirustuskoulun johtajaopettaja, sekä Ateneumin intendentti vuosina 1888–1913. Thorsten Waernerbergin öljyvärimaalauksia Uttomestarin talo vuodelta 1906 on hankittu Kotkan kaupungin kokoelmaan 1967. Muita Suursaaren kuvaajia olivat mm. **Magnus Enckell** (1870–1925), jonka teoksista kaupungin kokoelmassa on litografia ja **Jalmari Ruokokoski** (1886–1936), jonka etsauksia kokoelmassa on kolme.

Suosittuja luonnonkohteita taiteilijoille Kotkassa ovat olleet Kymijoen Langinkoski ja Tiutisen saari, joka meriteitse sijaitsee keskustan edustalla, mutta jonne maateitse on matkaa yli kymmenen kilometriä.

Reliefejä, seinämaalauksia ja veistoksia

Albin Ikosen (1884–1965) puureliefi Tukin-uittajat tilattiin kotkalaiselta Ikoselta kaupungintalon rakentamisvaiheessa syksyllä 1933 sijoitettavaksi kaupunginhallituksen istuntosaliin. **Greta Skogsterin** (1900–1994) kudonnainen Kotka ja elinkeinoelämä vuodelta 1934 tilattiin myös kaupungintaloon varten.

Tove Janssonin Muumiaiheinen seinämaalauksia vuodelta 1949 osoitteessa Kymenlaaksonkatu 4 ei tosin ole kaupungin, vaan Steveco Oy:n tilaama. Huoneistossa toimi yksityinen lastentarha ennen kuin se siirtyi Kotkan kaupungin omistukseen. Maalauksen tekniikkana on fresco ja on lisäksi käytetty kivi- ja kultavärikoristeita. Metsänjumalattaren helmoissa ovat muiden muassa Niiskuneiti, Tiuhti ja Viuhti. Muumi-peikko istuu metsän siimeksessä, Muumimamma sekä Nuuskamuikkunen osallistuvat mielikuvituseläinten kulkueeseen. Värit ovat kirkkaat ja oranssia ja vihreää on käytetty paljon. Seinän lisäksi kattoa kannattavassa pylväässä on kasviornamenteja. Museovirasto on entisöinyt muumimaalauksen kaupungin aloitteesta 1989.

Toinen Janssonin seinämaalauksia, kevyt akvarellimainen, ilmeisesti al secco -tekniikalla toteutettu työ, sijaitsee Kotekon koulurakennuksessa. Maalaus on vuodelta 1954 ja se oli pahoin kärsinyt ennen restaurointia vuonna 2006.

Veistoksista Kotkan kaupungin omistuksessa ovat **Aimo Tukiaisen** pronssiveistos kirjailija **Toivo Pekkasta**, joka on kaupungin tilaustyö vuodelta 1955. Se sijaitsee kirjastolla, kuten **Laila Pullisen** veistos Hengen peili 1978. **Wäinö Aaltonen** on yhdessä **Matti Aaltosen** kanssa toteuttanut Toivo Pekkasen hautapaaden, joka sijaitsee kirkon puistossa ja lisäksi kaupungin kokoelmassa on muutamia Wäinö Aaltosen kipsirelie-

fejä. Kotkan puistoissa on veistoksia mm. **Essi Renvallilta**, **Emil Wikströmiltä** ja **Jussi Mäntyseltä**. Vuonna 2001 aloitettu veistokatu sisältää tällä hetkellä 12 veistosta.

Kotkassa asuneet ja asuvat taiteilijat

Kotkassa on syntynyt ja asunut lukuisia taiteilijoita, joiden täydelliseen läpileikkaukseen on yksi artikkeli riittämätön. **Päiviö Pyötiälä** (1924–2006) asui pitkään Kotkassa ja Kotka tyypillisine näkymineen on usein toistuva aihe hänen maalauksissaan. **Ahti Lavonen** (1928–1970), Suomen modernismin keskeinen vaikuttaja, maalasi 1950-luvulla ekspressiivissävyisiä asetelmia, mutta 1960-luvun taitteessa hän siirtyi informalismiin. Lavonen asui taitelijapuoლისonsa Maijan kanssa Kotkassa vuosina 1959–62. Heidän poikansa Kuutti syntyi Kotkassa vuonna 1960.

Martta Wendelinin (1893–1986) syntyi Kymissä. Hän opiskeli **Eero Järnefeltin** oppilaana Helsingin yliopiston piirustussalilla ja Wendelinin esimiehenä WSOY:llä 1921–23 ollut **Akseli Gallen-Kallela** vaikutti hänen uraansa kannustavasti. Wendelin on maallannut niin Kotkan tyttölyseon piirustuksenopettajan **Tyyni Nyströmin** kuin lyseon johtajan **Bertha Äyräpään** muotokuvat, jotka kuuluvat Kotkan kaupungin taidekokoelmaan. Kymen puolella ovat niin ikään syntyneet **Esko Heikkilä** (1925), **Osmo Monto** (1938) ja **Paul Osipow** (1939). Osmo Mon-

to opiskeli Suomen Taideakatemian koulussa vuosina 1959–64. Hän on toiminut aktiivisena Halosten Museosäätiössä, jonka tehtävänä on harjoittaa museotoimintaa, edistää taiteen harrastusta ja vaalia Halosen taiteilijasuvun taidetta, kuuluisimpana taidemaalari **Pekka Halonen** (1865–1933), joka myös on toteuttanut Kotkan kirkon alttarimaalauksen ”Kuninkaitten kumarrus”.

Taidehaajat-ryhmä, joka toimi vuosina 1992–96, oli kahden taidemaalarin, **Timo Mähösen** (s.1960) ja **Heimo Suntion** (s.1955) sekä valokuvaaja **Juha Metson** (s.1965) hyllyttävä joukkue, jonka yhteistyö sai paljon näyttävää ja hauskaa aikaiseksi. Kaikkiaan Kotkassa toimii reilut parikymmentä ammattitaiteilijaa. Kotkan taiteilijareura ry:ssä heitä on 22.

Galleria Uusikuva

Kotkan kaupungin omistama taidegalleria Uusikuva on toiminut vuodesta 1982 lähtien. Näyttelytoiminnan profiilina ovat suomalaisen ja alueen nykytaiteen esittely ja kansainväliset vierailut. Taidetta kaupungin kokoelmaan on hankittu gallerian näyttelyistä ja galleriassa on esitelty kokoelman teoksia. Kotkan kaupungin taidekokoelmassa on tällä hetkellä 1171 lueteloitua teosta.

Mirkka Kallio

Jaakko Manninen, Heinäkuun iltapäivä, öljy. 1972

Hiukan Jaakko Mannisesta ja hänen taiteestaan

Taidemaalari Jaakko Olavi Manninen syntyi Vesannossa 18.4.1926 ja kuoli Jyväskylässä 14.11.1985. Hänen vanhempansa olivat Aati ja Siiri Manninen. Perhe muutti Jyväskylään ja Jaakko kasvoi siellä. Hän harrasti musiikkia ja oli lahjakas viulisti, mutta joutui jättämään musiikkiopinnot 17-vuotiaana sotareisun takia. Musiikki oli kuitenkin mukana hänen maalauksissaan.

Manninen opiskeli kansakoulunopettajaksi Jyväskylässä. Opettajana hän toimi vuodesta 1950 lähtien ja hänen muistetaan Kotkassa Tiutisen kansakoulusta, josta hän myös jäi kokopäiväiseksi taiteilijaksi 1964. Myös Mannisen vaimo Salme oli opettaja ja heidän tyttärensä Anna-Kaisa syntyi samana vuonna kun Mannisen töitä oli esillä ensi kerran näyttelyssä 1952.

Nuorena Manninen maalasi abstrakteja töitä, sittemmin kotisaarensa Tiutisen ja Keski-Suomen maisemia. Hänellä olikin yksi ateljee Tiutisessa ja toinen Jyväskylässä. Vaikka Manninen viihtyi Kotkassa hän koki myös juurettomuutta, eikä oikein osannut asettua aloilleen siitä huolimatta, että hänen itsensä mukaan maalauspaikalla ei ollut merkitystä. Asuessaan Kotkassa Manninen kuului Jyväskylän taiteilijaseuraan ja osallistui aktiivisesti sen näyttelyihin.

Taideopintoja Jaakko Manninen suoritti Suomeen Taideakatemian koulun piirustusluokassa Sam Vannin yksityisoppilaana ja Unto Pusan oppilaana Vapaassa taidekoulussa 1955-56. Manninen oli väritaitelija ja maisemamaalari. 1950-luvun puolivälissä hän kääntyi kohti abstraktia ilmaisua ja kubismia. Taidekriitikot kuvailivat hänen teoksilleen tyypillisinä piirteinä eloisia, jännittyneitä viivoja ja harmonisia, raikkaita värejä. Manninen itse kertoi saavansa innoitusta tutkimalla varhaiskristillistä taidetta ja vanhoja mestareita. Lisäksi häneen vaikuttivat Ranskan taide, itämaiset värit, japanilaisen taiteen siroisuus, egyptiläisen taiteen yksinkertaisuus, sekä Rissasen ja Sallisen tumma paatos. Näistä selvin vaikutus oli Ranskalla, jonne ensimmäisen opintomatkinsa Manninen teki 1953.

Unto Pusa ei ollut ainoastaan Jaakko Mannisen opettaja, vaan myös ystävä. Pusa vaikutti Kotkassa, mm. opet-

tajana Kotkan taideseurassa. 1956 Manninen vietti aikaa Ranskassa tapaamassa Unto Pusaa ja Sam Vannia. Siellä hänen taiteeseensa vaikuttivat Robert Delaunay ja Fernand Léger, jotka olivat "vapauttaneet taiteen kuvallisesta illusionismista ja panneet sijalle plastillisen ajattelun ja värin". Pariisissa vieraillessaan Manninen kävi modernin taiteen museossa Delaunayn muistonäyttelyssä. Pusa oli ollut Légerin oppilaana. Léger oli tutustunut Hattulan keskiaikaiseen kirkkoon: unkarilainen Bauhaus-koulun opettaja László Moholy-Nagy rakastui ennen toista maailmansotaa näkemäänsä kirkkoon niin, että antoi tyttärelleen nimeksi Hattula. Légerin mukaan suomalaisten olikin turha tulla Ranskaan tutustumaan kubismiin, kun he voisivat mennä Hattulaan! Kuten Pusa, Manninen oli sitä mieltä, että Sunilan tehdas Kotkassa oli verrattavissa Hattulan kirkon suurenmoiseen taiteellisuuteen.

Pariisin Modernin taiteen museossa järjestettiin vuodesta 1959 lähtien kahden vuoden välein kansainvälinen nuorten taiteilijoiden näyttely, joka tunnetaan nimellä Pariisin nuorten biennaali. Manninen osallistui siihen ja myöhemmin hänen taidettaan oli ulkomailla esillä mm. Pariisissa, Bukarestissa, Odensessa, Hampurissa, Eisbergissä ja Eskiltunassa.

Nuorena maalarina Manninen sai kritiikkiä vanhahtavasta koristeellisuudesta. Häntä pidettiin lupaavana joskin epätasaisena taiteilijana, mutta uransa aikana hän kehittyi varsinkin teknisesti. Kokeiltuaan abstrakteja aiheita, popelementtejä ja perspektiivi-illuusionia hän palasi 1970-luvulla maisemiin ja asetelmiin, jotka tosin olivat enemmän tilan ja vastakohdan tutkimuksia kuin luontokuvia. Hänen viimeisimmille maisemilleen tyypillistä oli usein toistuva vastakoh- ta-asetelma, lähellä oleva etuala ja taustan lakeus. Mannisen aikalaisen ja opiskelutoverin Paul Osipowin mukaan alkoholilla oli osuutensa Mannisen levottomuuteen ja luultavasti siksi Manninen ei täysin lunastanut häneen suunnattuja odotuksia. Maalaustapana Mannisella oli useimmiten akvarelli, sekatekniikka tai öljyvärimaalaus.

Jaakko Mannisen töitä on Wihurin säätön kokoelmis- sa, Keski-Suomen museon, Sara Hildénin, Suomen valtion, Jyväskylän ja Kotkan kaupungin kokoelmissa.

Mirkka Kallio

Museon kulis- seissa

Kouvolan taidemuseon kulis-
seissa puurtaa hersyvän hauska
museosihteeri, Eeva-Liisa Paa-
nanen.

Museon kulis-
seissa -juttusarjan kolman-
nessa osassa esitellään Kouvolan kau-
pungin museoiden museosihteeri **Eeva-
Liisa Paananen**. Eevis on ollut Kouvolan
taidemuseon toimistossa töissä museon
perustamisesta asti. Sitä ennen hän oli
perustamassa kulttuuritoimistoa, toimis-
tosihteerinä.

Aamu on sateinen ja synkkä, mutta toi-
hin tullessani tulen hyvälle mielelle. Eeva-Li-
san nauru kuuluu kauas.

Mikä on mielipuuhaasi?

– Olen ulkoilmamihminen, joten ulkoilu, lenk-
keily ja puutarhanhoito ovat mieleisiä har-
rastuksia. Talvisin sisäliikuntana kaupungin
järjestämät aerobic-tunnit kohottavat mu-
kavasti kuntoa.

Myöskin kokkaaminen ja uusien ruo-
kalajien kokeilu on hauskaa. Ja varsinkin
hyvän ruuan ja viinin nauttiminen ystävi-
en kanssa.

Millaisia asioita kuuluu päivääsi Kouvo- lan kaupungin museoiden toimistossa?

– Toimenkuva on monipuolinen sekä tai-
demuseon että kaupunginmuseon muse-
osihteerinä.

Tiedotustoiminta ja asiakaspalvelu on
tänä päivänä keskeinen tehtävä. Internet-
sivujen ja useiden sähköisten markkinoi-
ntikanavien jatkuva ylläpitäminen ja kehit-
täminen sekä näyttelyiden ja tapahtumien

Eeva-Liisa Paananen

markkinointi vaatii uusia ideoita. Tavallis-
ten toimistotehtävien lisäksi luovuus on
tärkeää julisteiden ja esitteiden ja ilmoitus-
ten suunnittelussa. Taloushallintoon kuulu-
vat tehtävät ovat jokapäiväisiä asioita las-
kujen, tilitysten, kyselyjen yms. muodossa.
Uutena isona asiana on tullut kaupungin-
museo, johon kuuluu 10 erilaista kulttuuri-
historiallista museota ja kotiseututaloa ai-
kaisemman kolmen museon sijaan. Näin
monen museon organisointiin liittyy paljon
toimistotehtäviä. Taidemuseon lisääntynyt
oheistoiminta vaatii valmisteluja näyttelytoi-
minnan lisäksi.

Arkistointi on suunnitelmien tekemistä ja
sajakuvaa ylläpitämistä.

Toimistossa työ on täynnä vuorovaiku-
tustilanteita.

Kun asiakas tulee toimistoon, millaiset asiat ovat sinulle tärkeitä hänen kohtaa- misessaan?

– Hyvä, ystävällinen ja asiantunteva palvelu,
jotta asiakas on tyytyväinen ja saa tarvitse-
mansa tiedot. Asiakkaiden neuvominen ja
ohjaaminen vaatii joskus aikaa byrokraat-
tisissa koukeroissa. Työhön sisältyy myös
kontakteja, jotka edellyttävät toisen hen-
kilön aseman tai tilanteen ymmärtämistä.

Huolehdit myös Taidemuseon gallerian (ent. Kulttuuritoimiston galleria) pyörit- tämisestä. Millaisia visioita siihen liittyy?

– Galleriassa on useita vaihtuvia pienimu-
toisia näyttelyitä läpi vuoden. Tila on sekä
harrastajien ja ammattilaisten suosiossa.
Harrastelijoille on paikka, missä voi pitää

ensimmäisen näyttelyn. On ollut ilahdutta-
vaa, että galleria on kiinnostanut taiteiljoi-
ta myös valtakunnallisesti.

Lempisäätiläsi?

– Kaikki vuodenajat ovat omalla tavallaan
mukavia. Kesän lämpö on tietysti ihana. Pi-
meinä talvi-iltoina taas on mukava poltella
kynttilöitä kodin lämmössä.

Millaisin ajatuksin siirryit uuden Kouvolan museosihteeriksi?

– Hyvillä mielin. Vuoden alusta Kouvolan
kaupungin museoilla on oma museon-
johtaja. Uutta henkilökuntaa saadaan li-
sää hoitamaan yhdentoista museon tehtä-
viä. Museot ovat erilaisia ja ne ovat laajalla
alueella.

Johanna Vuolasto

NÄYTTELYT 2009

ETELÄ-KARJALAN TAIDEMUSEO

ETELÄ-KARJALAN TAIDEMUSEO 2009

- 29.03.2009 ARNE TEGELMAN (1907–1981) – VÄRISÄVELTÄJÄ
- 15.04. – 31.05. LAURI ASTALA, HANNA HAASLAHTI JA PIA TIKKA
Interaktiivisia installaatioita
- 07.06. – 06.09. IHANA KAMALA ELÄMÄ
Suomalaista valokuva- ja videotaidetta
- 13.09. – 06.12. ETELÄ-KARJALAN TAITEILIJASEURAN 20-VUOTISJUHLANÄYTTELY
- 13.12. – 14.02.2010 IHMINEN PIIRTÄÄ IHMISTÄ
11 taiteilijan ryhmänäyttely, joka esittelee muotokuvausta piirtämisen keinoin

Vihreä makasiini

- 03.07. – 16.08. LÖYTÖ – DISCOVERY
Muotoilunäyttely

Avoinna talvella ti–su 11–17, kesällä 8.6.–23.8. ma–pe 10–18, la–su 11–17
Linnoitus, Lappeenranta
P. (05) 616 2256, fax (05) 616 2253
www.lappeenranta.fi/museot

**Imatran
Taidemuseo**

Imatran taidemuseon näyttelyt keväällä 2009

- 19.12.2008 – 17.01.2009 Arja Martikainen ja Hilikka-Maija Pääkkönen
Keramiikkaa ja maalauksia
- 23.01. – 14.02. Pekka Kettunen
Valokuvia
- 20.02. – 21.03. Lähiranta-kaukoranta
Saksalaista nykytaidetta
- 27.03. – 18.04. Merja Heiskanen ja Lotta Pyykkönen
Grafiikkaa
- 25.04. – 09.05. Taidekoulun lopputyöt I
- 16.05. – 30.05. Taidekoulun lopputyöt II
- 05.06. – 26.06. Hannu Matilainen ja Auno Hannula
Keramiikkaa ja maalauksia

Avoinna ma–pe 10–19, la 11–15, kesällä ma–to 10–19, pe 10–16
Kulttuurikeskus, Virastokatu 1, 55100 Imatra
P. 020 617 6702, fax 020 617 6610
www.imatra.fi

KOUVOLAN TAIDEMUSEO

- 29.01. – 26.04. Muistoja Karjalasta – Mikko Koppali

Alakerrassa jatkaa Maaria Märkälän Unelma Berliinistä 1.3. asti.

- 12.03. – 24.05. Tunteiden peili - kansainvälistä nykytaidetta UPM-Kymmenen Kulttuurisäätiön kokoelmasta. Kuraattori Timo Valjakka.
Mm. Lüpertz, A.R. Penck, Per Kirkeby, David Hockney, Rainer Arnulf, Sigmar Polke, Renato Guttuso ja Christian Rolfs.

- 07.05. – 30.08. Mikko Sakala – Maalauksia.

- 05.06. – 30.08. Kiinalaista nykytaidetta.

- 10.09. – 29.11. Koruja - 60 vuotta myöhemmin. Harri Syrjänen.

- 10.09. – 29.11. Harmaakedontie – maalauksia, Marikka Kiirikoff.

- 10.12.2009 – helmikuu 2010 Oma kokoelma, Uusia tuulia.

- 10.12.2009 – 07.02.2010 SKjL 09 – Suomen Kuvataidejärjestöjen Liiton valtakunnallinen, kaikille avoin Jurytetty vuosinäyttely.

Avoinna ti, to 11–18, ke 11–19, pe 10–17, la 11–16, su 12–16,
maanantaisin suljettu
Kouvolan taidemuseo, Kouvola-talo, Varuskuntakatu 11, 45100 Kouvola
P. 020 615 8486 / 040 532 8259
www.kouvola.fi/museot

**GALLERIA
UUSIKUVA**

- 09.01. – 01.02. Krister Gråhn, Heidi Saramäki, kuvanveistoa ja valokuvia
- 06.02. – 01.03. Taidereppu, Etelä-Karjalan taidemuseon kiertonäyttely lapsille
- 06.03. – 29.03. Marginaali-ryhmän Vieraskirja - Merikaupunkien ketju, Mari Aspola, Katariina Silvola, Kirsi Vihervirta, grafiikkaa
- 03.04. – 03.05. Traces-ryhmä, Leena Rantanen, Ulla Kuronen, Kari Aapro, Angela Oker-Blom, Anu Osva, maalauksia ja kuvanveistoa
- 08.05. – 31.05. Kari Söddö, kuvanveistoa
- 05.06. – 02.08. Suomen Akvarellitaiteen yhdistys r.y.
- 07.08. – 30.08. Suomen lasitaiteilijat ry
- 04.09. – 27.09. Raija Patchett & Marion Thompson, muistoja sekatekniikalla
- 02.10. – 01.11. Elisa Heinonen, maalauksia
- 06.11. – 29.11. Ville Mäkikoskela, kuvanveistoa
- 04.12. – 28.12. Kansainvälinen joulunäyttely

Avoinna ti–pe 11–17, la 11–15
Satamakatu 9, 48100 Kotka
P. (05) 234 4711, fax (05) 234 4563
www.uusikuva.fi